

ZAKON

O OSIGURANJU IMOVINE I LICA

 NAPOMENA REDAKCIJE:

Zakon je ukinut na osnovu Zakona o osiguranju ("Sl. glasnik RS", br. 55/04)

ZAKON

O OSIGURANJU IMOVINE I LICA

(Objavljen u "Sl. listu SRJ", br. 30/96, 57/98, 53/99, 55/99, 55/04)

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Osiguranje imovine i lica je dobrovoljno.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana osiguranje imovine i lica je obavezno u slučajevima utvrđenim ovim zakonom.

Član 2.⊕

Osiguranje imovine i lica obavljaju organizacije za osiguranje.

Organizacija za osiguranje je pravno lice i osniva se kao akcionarsko društvo ili kao društvo za uzajamno osiguranje.

Član 3.

Delatnost osiguranja imovine i lica jesu poslovi osiguranja, poslovi saosiguranja i poslovi reosiguranja imovine i lica, kao i poslovi pružanja drugih usluga u osiguranju.

Poslovi osiguranja imovine i lica su zaključivanje i izvršavanje ugovora o osiguranju imovine i lica i preduzimanje mera za sprečavanje i suzbijanje rizika koji ugrožavaju osiguranu imovinu i lica.

Poslovi saosiguranja imovine i lica su zaključivanje i izvršavanje ugovora o osiguranju sa više osiguravača koji su se sporazumeli o zajedničkom snošenju i raspodeli rizika, tako da svaki osiguravač naznačen u polisi osiguranja odgovara osiguraniku za potpunu naknadu.

Poslovi reosiguranja imovine i lica su zaključivanje i izvršavanje ugovora o reosiguranju osiguranih viškova rizika iznad iznosa samopridržaja jedne organizacije za osiguranje kod druge organizacije za osiguranje, registrovane za poslove aktivnog reosiguranja.

Poslovi pružanja drugih usluga u osiguranju su posredovanje i zastupanje u osiguranju i reosiguranju, snimanje rizika, snimanje i procena štete i pružanje intelektualnih i tehničkih usluga u vezi s poslovima osiguranja, kao i pružanje tih usluga od strane jedne organizacije za osiguranje drugim organizacijama za osiguranje.

Član 4.⊕

Poslovima pružanja drugih usluga u osiguranju mogu se baviti i agencije za poslove pružanja drugih usluga u osiguranju i druga pravna lica, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Agencija za poslove pružanja drugih usluga u osiguranju osniva se kao akcionarsko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću.

Član 5.

Imovina i lica u Saveznoj Republici Jugoslaviji mogu se osigurati, odnosno saosigurati samo kod domaćih organizacija za osiguranje osnovanih po ovom zakonu.

Roba koja se izvozi ili uvozi u Saveznu Republiku Jugoslaviju može se osigurati kod inostranog osiguravača, osim ako se prevozi na rizik domaćeg pravnog, odnosno fizičkog lica.

Strana lica i imovina stranih lica koji se nalaze u Saveznoj Republici Jugoslaviji mogu se osigurati kod inostranog osiguravača, osim ako je za tu imovinu i za ta lica propisano obavezno osiguranje u Saveznoj Republici Jugoslaviji.

Član 6.

Domaća pravna i fizička lica mogu kod inostranog osiguravača osigurati:

1) prekomorske brodove - od odgovornosti vozara za štete pričinjene trećim licima i njihovoj imovini;

2) brodovi u izgradnji ako je to izričito predviđeno ugovorom zaključenim sa stranim naručiocem (kupcem);

3) investicione radove u inostranstvu koje izvode jugoslovenska preduzeća kao i opremu za izvođenje tih radova - ako je to predviđeno ugovorom o izvođenju tih radova, odnosno propisima zemlje u kojoj se radovi izvode;

4) inostrane kredite - ako je to, na zahtev davaoca kredita, ugovorom predviđeno za obezbeđenje vraćanja tih kredita (garancijsko osiguranje);

5) imovinu i lica sopstvenih i mešovutih jugoslovenskih preduzeća osnovanih za obavljanje privrednih delatnosti u inostranstvu - ako to propisi strane zemlje zahtevaju, odnosno ako je to ugovorom o osnivanju izričito predviđeno;

6) imovinu i lica od rizika od kojih se u Saveznoj Republici Jugoslaviji ne vrši osiguranje.

Imovina iz tač. 1. i 2. stava 1. ovog člana može se osigurati kod inostranog osiguravača samo posredstvom ili saosiguranjem domaće organizacije za osiguranje.

Član 7.

Organizacija za osiguranje dužna je da obaveze iz ugovora o osiguranju, reosigura iznad iznosa samoprdržaja koji je aktom poslovne politike predvidela da sama pokriva.

Samoprdržaj organizacija za osiguranje ili reosiguranje je deo iznosa rizika (obaveze) koji osiguravač ili reosiguravač može pokriti svojim sredstvima, odnosno zadržava za svoj vlastiti račun.

Deo rizika koji organizacija za osiguranje ne može pokriti svojim sredstvima (samoprdržaj) dužna je da reosigurava kod organizacije za reosiguranje u zemlji.

Deo obaveza za koje se ne može obezbediti reosiguranje u zemlji, organizacija za reosiguranje pokriva reosiguranjem u inostranstvu.

Organizacija za obavljanje poslova reosiguranja u zemlji koja ne može pokriti deo obaveza svojim sredstvima i reosiguranjem kod drugih reosiguravača u zemlji, dužna je da nepokriveni deo obaveza ponudi organizaciji za reosiguranje koja obavlja poslove reosiguranja u inostranstvu.

Organizacija za obavljanje poslova reosiguranja u inostranstvu dužna je da deo obaveza za koje ne može da obezbedi reosiguranje u zemlji pokrije reosiguranjem u inostranstvu.

Član 8.

Odredbe ovog zakona odnose se i na pravna lica, osim fondova za zdravstveno, penzijsko i invalidsko osiguranje, koja na osnovu ugovora obavljaju poslove zdravstvenog, penzijskog i invalidskog dobrovoljnog osiguranja.

Član 9.

Na organizacije za osiguranje i agencije za poslove pružanja drugih usluga u osiguranju primenjuje se savezni zakon kojim se uređuje pravni položaj preduzeća, ako ovim zakonom za pojedina pitanja nije drukčije određeno.

II. ORGANIZACIJE ZA OSIGURANJE

1. Akcionarsko društvo za osiguranje

Član 10.⊕

Akcionarsko društvo za osiguranje je pravno lice, koje obavlja delatnost osiguranja imovine i lica radi sticanja dobiti.

Akcionarsko društvo za osiguranje osnivaju najmanje dva pravna, odnosno fizička lica (u daljem tekstu: osnivači).

Strano pravno i fizičko lice mogu, pod uslovima uzajamnosti osnovati akcionarsko društvo za osiguranje zajedno sa domaćim pravnim ili fizičkim licima.

Strano pravno lice može osnovati i sopstveno akcionarsko društvo za osiguranje (captive) radi obavljanja poslova osiguranja imovine i lica svojih osnivača u inostranstvu.

Poslovi reosiguranja sopstvenog akcionarskog društva za osiguranje iz stava 4. ovog člana obavljaju se na propisan način i sa propisanim iznosom sredstava početnog fonda sigurnosti i garantnih rezervi.

Član 11.

Akcionarsko društvo za osiguranje koje su osnovala ili u njega uložila sredstva strana pravna, odnosno fizička lica ne može se baviti poslovima reosiguranja u inostranstvu.

Član 12.+

Akcionarsko društvo za osiguranje može obavljati poslove:

- 1) jedne vrste ili više vrsta osiguranja;
- 2) reosiguranja;
- 3) jedne vrste ili više vrsta osiguranja i reosiguranja.

Član 13.+

Osnivači akcionarskog društva za osiguranje obezbeđuju sredstva za osnovni kapital organizacije za osiguranje u novčanom obliku (početni fond sigurnosti) i nenovčanom obliku (druga sredstva).

Druga sredstva čine pokretne i nepokretne stvari, hartije od vrednosti i druga prava, koja procenjuje ovlašćeni procenjivač.

Član 14.

Visina početnog fonda sigurnosti akcionarskog društva za osiguranje ne može biti manja od dinarske protivvrednosti obračunate po kursu na dan podnošenja zahteva za izdavanje dozvole za rad akcionarskog društva za osiguranje, i to:

	SAD dolara
1) za poslove osiguranja života	250.000;
2) za poslove zdravstveno-penzijskog osiguranja	500.000;
3) za poslove obaveznih osiguranja	1.000.000;
4) za poslove ostalih imovinskih osiguranja i nezgode	1.000.000;
5) za poslove osiguranja depozita građana	1.500.000;
6) za poslove reosiguranja depozita građana	1.500.000;
7) za ostale poslove reosiguranja	1.500.000.

Akcionarsko društvo za osiguranje dužno je da u svom poslovanju obezbedi da početni fond sigurnosti u dinarskoj protivvrednosti uvek bude u visini koja nije manja od iznosa u SAD dolarima iz stava 1. ovog člana.

Član 15.

Ugovor o osnivanju akcionarskog društva za osiguranje sadrži odredbe o:

- 1) firmi i sedištu;
- 2) imenu, odnosno firmi osnivača i adresi, odnosno sedištu;
- 3) poslovima osiguranja;
- 4) načinu sazivanja osnivačke skupštine;
- 5) sastavu i načinu rada osnivačkog odbora;
- 6) iznosu početnog fonda sigurnosti i drugih sredstava i načinu uplate akcija;
- 7) pravima, obavezama i odgovornostima osnivača prema društvu i društva prema osnivaču;
- 8) uslovima i načinu raspoređivanja dobiti i snošenju gubitka;
- 9) zastupanju društva.

Ugovor o osnivanju sadrži i druge odredbe značajne za osnivanje i poslovanje društva o kojima se sporazumeju osnivači.

Član 16.

Osnivači akcionarskog društva za osiguranje obrazuju osnivački odbor.

Osnivački odbor preduzima radnje potrebne za dobijanje dozvole za rad akcionarskog društva za osiguranje, priprema predloge opštih i drugih akata iz člana 17. ovog zakona i preduzima radnje potrebne za održavanje osnivačke skupštine.

Osnivački odbor prestaje donošenjem statuta i akata poslovne politike.

Član 17.

Osnivački odbor podnosi saveznom organu nadležnom za poslove finansija zahtev za izdavanje dozvole za rad akcionarskog društva za osiguranje.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana osnivački odbor podnosi:

- 1) ugovor o osnivanju akcionarskog društva za osiguranje;
- 2) predlog statuta;
- 3) dokaz da su novčana sredstva za početni fond sigurnosti uplaćena na privremeni račun kod službe nadležne za poslove platnog prometa;
- 4) predlog akata poslovne politike, s mišljenjem ovlašćenog aktuara, i to:
 - uslove osiguranja i tarife premija,
 - odluku o tehničkim osnovama osiguranja,
 - odluku o tabeli maksimalnog samopridržaja,
 - pravilnik o uslovima i načinu plasmana sredstava rezervi i fondova osiguranja,
 - pravilnik o maksimalnim stopama režijskog dodatka,
 - pravilnik o formiranju i načinu obračunavanja i visini prenosnih premija,
 - pravilnik o načinu utvrđivanja dela tehničke premije za isplatu nastalih neisplaćenih obaveza (rezervisane štete),
 - pravilnik za masovne i katastrofalne štete,
 - pravilnik o preventivi,
 - pravilnik o formiranju i načinu obračuna matematičke rezerve osiguranja života;
- 5) elaborat o očekivanim rezultatima poslovanja akcionarskog društva za osiguranje;
- 6) imena i reference kandidata za direktora, sa potrebnim dokazima o propisanim kvalifikacijama s obzirom na vrstu posla;
- 7) podatke o propisanoj kadrovskoj i tehničkoj osposobljenosti društva za obavljanje poslova iz ugovora o osnivanju i akata poslovne politike.

Elaborat o očekivanim rezultatima poslovanja sadrži: očekivani premijski prihod, očekivane štete, predračun troškova sprovođenja osiguranja, očekivana sredstva rezervi i fondova i očekivane prihode i rashode fondova preventive, program reosiguranja, i to najmanje za trogodišnji period.

Uz zahtev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova reosiguranja u zemlji osnivački odbor podnosi dokaze, predloge akata i podatke iz stava 2. ovog člana, osim predloga akata o uslovima osiguranja i tarifa premija, odluke o tehničkim osnovama osiguranja i pravilnike o preventivi.

Uz zahtev za dobijanje dozvole za obavljanje poslova reosiguranja u inostranstvu, osim akata iz stava 4. ovog člana, osnivački odbor podnosi i dokaz da su osnivači organizacije za obavljanje poslova reosiguranja u inostranstvu dve organizacije ili više organizacija za osiguranje čiji portfelj (premija osiguranja) predstavlja raznovrsniju strukturu rizika osiguranja koji treba da se reosiguraju u inostranstvu.

Nadležni savezni organ propisuje stručnu spremu lica i potrebnu kadrovsku i tehničku osposobljenost društva iz tač. 6. i 7. stav 2. ovog člana.

Član 18.

Savezni organ nadležan za poslove finansija je dužan da na osnovu zahteva iz član 17. ovog zakona u roku od 60 dana od dana podnošenja zahteva, oceni ispunjenost zakonskih uslova i opravdanost osnivanja organizacije za osiguranje.

O zahtevu iz člana 17. ovog zakona funkcioner koji rukovodi saveznim organom nadležnim za poslove finansija donosi rešenje.

Rešenje iz stava 1. ovog člana je konačno.

Akcionarsko društvo je dužno da uz prijavu za upis u sudski registar podnese i dozvolu za rad saveznog organa nadležnog za poslove finansija.

Član 19.

Dozvola za rad akcionarskom društvu za osiguranje izdaje se za obavljanje jednog ili više poslova osiguranja kojima će se to društvo baviti.

Akcionarsko društvo za osiguranje će radi obavljanja poslova osiguranja koja nisu nabrojana u dozvoli za rad, odnosno za prestanak obavljanja nekog od poslova osiguranja za koje ima dozvolu za rad, podneti zahtev saveznom organu nadležnom za poslove finansija za promenu dozvole za rad.

Na izdavanje dozvole iz stava 2. ovog člana shodno se primenjuju odredbe čl. 17. i 18. ovog zakona.

Član 19a.

Akcionarsko društvo za osiguranje dužno je da od saveznog organa nadležnog za poslove finansija zatraži saglasnost na promenu firme i sedišta organizacije za osiguranje.

Akti, odnosno radnje iz stava 1. ovog člana doneti, odnosno učinjeni bez prethodne saglasnosti organa iz stava 1. ovog člana ništavi su i ne proizvode pravna dejstva.

O zahtevu za davanje saglasnosti iz stava 1. ovog člana savezni organ nadležan za poslove finansija dužan je da odluči u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva.

Akcionarsko društvo za osiguranje je dužno da na odluku o imenovanju direktora pribavi mišljenje saveznog organa nadležnog za poslove finansija.

Član 20.

Osnivačka skupština ne može se održati pre prijema rešenja o izdavanju dozvole za rad akcionarskog društva za osiguranje.

Osnivačka skupština se održava u vreme i na mestu koje odredi osnivački odbor, a najdocnije u roku od 30 dana od dana prijema rešenja iz stava 1. ovog člana.

Osnivačka skupština može punovažno da odlučuje ako skupštini prisustvuju akcionari koji imaju više od polovine ukupno upisanih i uplaćenih akcija.

Osnivačka skupština donosi odluke većinom glasova akcionara po osnovu uplaćenih akcija.

Član 21.

Osnivačka skupština akcionarskog društva za osiguranje:

- 1) donosi statut;
- 2) utvrđuje poslovnu politiku društva i elaborat o očekivanim rezultatima poslovanja;
- 3) bira predsednika i članove upravnog odbora i nadzornog odbora društva, osim ako su osnivači ugovorom o osnivanju zadržali za sebe to pravo;
- 4) donosi akte poslovne politike iz člana 17. ovog zakona i druge odluke koje se odnose na početak rada i poslovanje društva;
- 5) prihvata ili odbija upis viška akcija iznad ovim zakonom propisanog iznosa početnog fonda sigurnosti;
- 6) prihvata procenu vrednosti nenovčanih uloga;
- 7) odlučuje o posebnim pravima koja pripadaju osnivačima i odobrava posebne ugovore s osnivačima;
- 8) utvrđuje najveći iznos troškova osnivanja koji padaju na teret društva.

Član 22.

Statut akcionarskog društva za osiguranje sadrži odredbe o:

- 1) firmi i sedištu;
- 2) poslovima osiguranja za koje je društvo dobilo dozvolu za rad, s vrstama osiguranja kojima će se baviti društvo;
- 3) iznos sredstava u početnom fondu sigurnosti i drugih sredstava i načinu uplate akcija;
- 4) nominalnoj vrednosti akcija, vrsti i klasi izdatih akcija i naznaku da li su akcije izdate na ime ili na donosioca;
- 5) načinu potpisivanja firme i zastupanju društva;
- 6) načinu sazivanja skupštine i načinu donošenja odluka;
- 7) izboru, opozivu i delokrugu organa društva;
- 8) raspodeli dobiti i snošenju gubitka;
- 9) fondovima i rezervama;
- 10) posledicama propuštanja uplate akcija ili neblagovremene uplate akcija;
- 11) načinu promene oblika društva;
- 12) prestanku društva;
- 13) postupku izmene statuta;
- 14) drugim pitanjima značajnim za društvo.

Član 23.

Organi akcionarskog društva za osiguranje su skupština, upravni odbor, direktor i nadzorni odbor.

Upravni odbor i direktor akcionarskog društva za osiguranje čine upravu društva.

Statutom akcionarskog društva za osiguranje može se utvrditi da se u društvu bira i izvršni odbor direktora.

Član 24.

Skupština akcionarskog društva za osiguranje:

- 1) donosi statut;
 - 2) utvrđuje poslovnu politiku;
 - 3) usvaja godišnji račun i izveštaj o poslovanju;
 - 4) odlučuje o raspodeli godišnje dobiti i pokriću gubitka;
 - 5) odlučuje o povećanju i smanjenju osnovnog kapitala;
 - 6) odlučuje o statusnim promenama, promeni oblika i prestanku akcionarskog društva za osiguranje;
 - 7) odlučuje o promeni prava iz pojedinih klasa i vrsta akcija;
 - 8) bira i opoziva predsednika i članove upravnog odbora i nadzornog odbora i određuje naknadu za njihov rad;
 - 9) donosi poslovnik o svom radu;
 - 10) odlučuje o zastupanju društva u sudskim i drugim postupcima protiv članova uprave društva;
 - 11) odlučuje o drugim pitanjima utvrđenim ovim zakonom, osnivačkim aktom i statutom.
- O pitanjima iz tač. 3. i 4. stava 1. ovog člana skupština odlučuje po pribavljenom mišljenju nadzornog odbora.

Skupština društva je dužna da, pre usvajanja godišnjeg računa, razmotri mišljenje ovlašćenog aktuara.

Član 25.

Upravni odbor akcionarskog društva za osiguranje:

- 1) utvrđuje uslove osiguranja, donosi tarife premija i tabele maksimalnog samopridržaja;
 - 2) donosi druge akte poslovne politike i druge opšte akte, osim akata koje donosi skupština;
 - 3) priprema predloge odluka za skupštinu i izvršava njene odluke;
 - 4) stara se o pripremi godišnjeg računa i usvaja periodični obračun;
 - 5) priprema izveštaj o poslovanju, bilansu sredstava i bilansu uspeha i o sprovođenju poslovne politike;
 - 6) predlaže raspodelu dobiti;
 - 7) postavlja i razrešava direktora;
 - 8) donosi investicione odluke ako statutom nije drugačije određeno;
 - 9) bira i opoziva revizora i određuje mu naknadu;
 - 10) odlučuje o raspolaganju akcijama društva;
 - 11) odlučuje o osnivanju novih akcionarskih društava za osiguranje i drugih pravnih lica;
 - 12) donosi poslovnik o svom radu;
 - 13) obavlja i druge poslove predviđene ovim zakonom, osnivačkim aktom i statutom.
- Upravni odbor društva dužan je da pre donošenja akata poslovne politike razmotri mišljenje ovlašćenog aktuara.

Član 26.

Direktor akcionarskog društva za osiguranje:

- 1) organizuje i vodi poslovanje društva;
- 2) zastupa društvo;
- 3) stara se o zakonitosti rada društva i odgovara za zakonitost rada društva;
- 4) obavlja i druge poslove utvrđene ovim zakonom, osnivačkim aktom i statutom.

Član 27.

Nadzorni odbor akcionarskog društva za osiguranje:

- 1) vrši nadzor nad zakonitošću rada uprave društva i izvršnog odbora direktora;
 - 2) pregleda periodične i godišnji račun i utvrđuje da li su sačinjeni u skladu s propisima;
 - 3) utvrđuje da li se poslovne knjige i drugi dokumenti akcionarskog društva za osiguranje vode uredno i u skladu sa propisima, a može ih dati na veštačenje;
 - 4) pregleda izveštaje o poslovanju, bilansima i poslovnoj politici društva, koji se podnose skupštini;
 - 5) pregleda predloge za raspodelu dobiti;
 - 6) donosi poslovnik o svom radu;
 - 7) obavlja i druge poslove utvrđene ovim zakonom, osnivačkim aktom i statutom.
- Nadzorni odbor izveštava skupštinu društva o rezultatima nadzora.

2. Društvo za uzajamno osiguranje

Član 28.

Društvo za uzajamno osiguranje je pravno lice koje obavlja delatnost osiguranja imovine i lica u interesu svojih članova (osiguranika).

Društvo za uzajamno osiguranje ne osniva se radi sticanja dobiti.

Društvo za uzajamno osiguranje života može osnovati najmanje 250 fizičkih lica, a društvo za ostala osiguranja najmanje 300 pravnih, odnosno fizičkih lica.

Društvo za uzajamno osiguranje od različitih rizika može se osnovati ukoliko je zaključeno najmanje 300 ugovora o osiguranju od istog rizika, odnosno 250 ugovora o osiguranju života, pod uslovima iz stava 3. ovog člana.

Član 29.

Društvo za uzajamno osiguranje ne može da obavlja poslove reosiguranja i poslove obaveznih osiguranja utvrđenih ovim zakonom.

Društvo za uzajamno osiguranje osniva se kao društvo s neograničenim doprinosom ili društvo s ograničenim doprinosom.

Neograničen doprinos je dodatni doprinos članova (osiguranika) koji može biti veći od prethodno uplaćenog doprinosa svakog člana (osiguranika), kad su štete i ostali rashodi veći od prethodno uplaćenog doprinosa i ostalih prihoda.

Ograničeni doprinos je dodatni doprinos članova (osiguranika) koji ne može biti veći od prethodno uplaćenog doprinosa svakog člana (osiguranika) i ako su štete i ostali rashodi veći od prethodno uplaćenog doprinosa i ostalih prihoda.

Član 30.

Osnovni kapital društva za uzajamno osiguranje čine ulozi u novčanom obliku (početni fond sigurnosti) i nenovčanom obliku (druga sredstva).

Druga sredstva čine pokretne i nepokretne stvari, hartije od vrednosti i druga prava, koja procenjuje ovlašćeni procenjivač.

Osnivači su dužni da uplate najmanje 30% iznosa sredstava iz člana 14. ovog zakona ako se društvo osniva s neograničenim doprinosom članova (osiguranika), a najmanje 50% - ako se društvo osniva s ograničenim doprinosom.

Osnivači koji su istovremeno i članovi (osiguranici) i članovi (osiguranici), koji nisu osnivači dužni su da uplate i minimalni doprinos u iznosu od 67% od početnog fonda sigurnosti iz stava 3. ovog člana pre podnošenja zahteva za izdavanje dozvole za rad društva za uzajamno osiguranje.

Član 31.

Ugovor o osnivanju društva za uzajamno osiguranje sadrži odredbe o:

- 1) firmi i sedištu;
- 2) imenu, odnosno firmi osnivača i adresi, odnosno sedištu;
- 3) poslovima osiguranja, tj. vrstama i broju rizika;
- 4) sastavu i načinu sazivanja i rada osnivačkog odbora;
- 5) iznosu početnog fonda sigurnosti i drugih sredstava;
- 6) visini i broju uloga osnivača;
- 7) načinu, uslovima i rokovima vraćanja uplaćenih uloga osnivača, s kamatom iz viška prihoda nad rashodima (u daljem tekstu: višak) - ako je u toku poslovanja društva uplaćen ukupan iznos sredstava početnog fonda sigurnosti iz člana 14. ovog zakona;
- 8) posledicama promene statuta, opštih uslova osiguranja i odluke o prestanku društva na zaključene ugovore o osiguranju;
- 9) posledicama propuštanja uplate uloga, minimalnog doprinosa, međusobnim odnosima u slučaju neispunjavanja uslova u pogledu minimalnog broja osnivača, odnosno istih rizika iz člana 28. ovog zakona.

Ugovor o osnivanju može da sadrži i druge odredbe značajne za osnivanje i poslovanje društva.

Član 32.

Osnivači društva za uzajamno osiguranje obrazuju osnivački odbor.

Osnivački odbor preduzima radnje potrebne za dobijanje dozvole za rad društva za uzajamno osiguranje, priprema predloge opštih akata i akata poslovne politike i preduzima radnje potrebne

za održavanje osnivačke skupštine.

Član 33.

Osnivački odbor podnosi saveznom organu nadležnom za poslove finansija zahtev za izdavanje dozvole za rad društva za uzajamno osiguranje.

Član 34.

Odredbe čl. 16. do 21. ovog zakona shodno se primenjuju i na društvo za uzajamno osiguranje.

Član 35.

Statut društva za uzajamno osiguranje sadrži odredbe o:

- 1) firmi i sedištu;
- 2) poslovima osiguranja za koje je društvo dobilo dozvolu za rad, s vrstama osiguranja kojima će se baviti društvo;
- 3) iznos sredstava u početnom fondu sigurnosti i drugih sredstava i uplati minimalnog doprinosa u toku poslovanja društva;
- 4) broju i visini pojedinačnih osnivačkih uloga;
- 5) načinu utvrđivanja, uslovima i rokovima uplate doprinosa;
- 6) pravu na naknadu štete;
- 7) ograničenom, odnosno neograničenom doprinosu;
- 8) obavezi uplate dodatnog doprinosa za pokriće gubitka ili mogućnosti da se gubitak društva pokrije srazmernim umanjnjem naknade svim članovima - osiguranicima;
- 9) načinu raspodele viška;
- 10) početku i prestanku članstva u društvu;
- 11) pravima i obavezama članova - osiguranika koji istupe iz članstva;
- 12) načinu potpisivanja firme i zastupanju društva;
- 13) načinu sazivanja skupštine i načinu donošenja odluka;
- 14) izboru, opozivu i delokrugu organa društva;
- 15) fondovima i rezervama;
- 16) načinu promene oblika društva;
- 17) prestanku društva;
- 18) postupku izmene statuta;
- 19) drugim pitanjima značajnim za društvo.

Član 36.

Organi društva za uzajamno osiguranje su skupština, upravni odbor, direktor i nadzorni odbor.

Član 37.

Skupštinu društva za uzajamno osiguranje čine osnivači i članovi (osiguranici).

Osnivači i članovi (osiguranici) upravljaju društvom za uzajamno osiguranje srazmerno ulozima i doprinosima.

Osnivači učestvuju u upravljanju društvom do povraćaja uplaćenih uloga.

Član 38.

Na skupštinu, upravni odbor, direktora i nadzorni odbor u društvu za uzajamno osiguranje shodno se primenjuju odredbe čl. 24. do 27. ovog zakona o skupštini, upravnom odboru, direktoru i nadzornom odboru akcionarskog društva za osiguranje.

III. AGENCIJA ZA POSLOVE PRUŽANJA DRUGIH USLUGA U OSIGURANJU

Član 39.

Agencija za poslove pružanja drugih usluga u osiguranju (u daljem tekstu: agencija), jeste pravno lice koje obavlja poslove pružanja drugih usluga u osiguranju, radi sticanja dobiti.

Agencija se osniva kao akcionarsko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću na osnovu saveznog zakona kojim se uređuje pravni položaj preduzeća.

Član 40.

Ulozi osnivača agencije mogu biti u gotovom novcu i u stvarima i pravima izraženim u novčanoj vrednosti.

Ako se agencija osniva kao akcionarsko društvo simultanim osnivanjem novčani deo osnovnog kapitala ne može biti manji od 25.000 SAD dolara u dinarskoj protivvrednosti po kursu na dan podnošenja zahteva za izdavanje dozvole za rad, a ako se osniva sukcesivnim osnivanjem - ne može biti manji od 50.000 SAD dolara.

Ako se agencija osniva kao društvo sa ograničenom odgovornošću novčani deo osnovnog kapitala ne može biti manji od 12.500 SAD dolara u dinarskoj protivvrednosti po kursu na dan podnošenja zahteva za izdavanje dozvole za rad.

Agencija je dužna da u svom poslovanju obezbedi da novčani deo osnovnog kapitala u dinarskoj protivvrednosti uvek bude u visini koja nije manja od iznosa u SAD dolarima iz st. 2. i 3. ovog člana.

Član 41.

Agencija može obavljati poslove:

- 1) posredovanja i zastupanja u osiguranju i reosiguranju;
- 2) snimanja rizika, snimanja i procene štete i pružanja intelektualnih i tehničkih usluga u vezi s poslovima osiguranja.

Član 42.+

Osnivači agencije podnose saveznom organu nadležnom za poslove finansija zahtev za izdavanje dozvole za rad.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana osnivači podnose:

- 1) osnivački akt;
- 2) predlog statuta;
- 3) dokaz da je novčani deo osnovnog kapitala uplaćen na privremeni račun kod službe nadležne za poslove platnog prometa.

Ako se agencija osniva za obavljanje poslova iz člana 41. tačka 2. ovog zakona, osnivači dostavljaju i podatke o imenima i referencama kandidata za direktora s potrebnim dokazima o njihovim kvalifikacijama i podatke o kadrovskoj i tehničkoj osposobljenosti agencije za obavljanje poslova iz ugovora o osnivanju, pod uslovima propisanim članom 17. stav 6. ovog zakona.

Nadležni savezni organ je dužan da o zahtevu iz stava 1. ovog člana odluči u roku od 60 dana od dana podnošenja zahteva.

Rešenje iz stava 4. ovog člana je konačno.

Agencija je dužna da uz prijavu za upis u sudski registar podnese i dozvolu za rad saveznog organa nadležnog za poslove finansija.

Član 43.

Poslovima pružanja drugih usluga u osiguranju mogu se baviti preduzeća i druga pravna lica čiji je pravni položaj uređen saveznim zakonom, pod uslovom da imaju posebno organizovan deo za obavljanje tih poslova, koji je kadrovski i tehnički osposobljen za obavljanje poslova pružanja drugih usluga u osiguranju, da na posebnom računu uplate i vode iznos od 12.500 SAD dolara u dinarskoj protivvrednosti po kursu na dan podnošenja zahteva za dobijanje dozvole za rad i da od saveznog organa nadležnog za poslove finansija dobiju dozvolu za rad.

Preduzeća i druga pravna lica iz stava 1. ovog člana dužna su da u svom poslovanju obezbede da na posebnom računu imaju iznos u dinarskoj protivvrednosti uvek u visini koja nije manja od iznosa u SAD dolarima iz stava 1. ovog člana.

Poslove iz stava 1. ovog člana preduzeća i druga pravna lica mogu obavljati na osnovu prethodno zaključenog ugovora sa organizacijom za osiguranje.

Na pravna lica iz stava 1. ovog člana shodno se primenjuju odredbe iz čl. 41. i 42. ovog zakona.

IV. IMOVINA I POSLOVANJE ORGANIZACIJE ZA OSIGURANJE

1. Imovina

Član 44.

Imovinu organizacije za osiguranje čine pravo svojine na nepokretnim i pokretnim stvarima, novčana sredstva, hartije od vrednosti i druga imovinska prava.

Organizacija za osiguranje odgovara za svoje obaveze celokupnom svojom imovinom.

Član 45.

Osnovni kapital organizacije za osiguranje čine ulozi osnivača (početni fond sigurnosti i druga sredstva).

Nenovčani ulozi osnivača i akcionara izražavaju se novčano u iznosu koji je utvrdio ovlašćeni procenjivač.

2. Poslovanje

Član 46.

Novčana sredstva kojima organizacija za osiguranje posluje su: sredstva početnog fonda sigurnosti, premije osiguranja, sredstva tehničkih rezervi, sredstva rezervi sigurnosti, sredstva matematičke rezerve, sredstva fonda preventive i druga sredstva.

Član 47.+

Premija osiguranja sastoji se od funkcionalne premije i režijskog dodatka.

Funkcionalna premija sastoji se od tehničke premije i doprinosa za preventivu.

Izuzetno od odredbe stava 2. ovog člana, premija osiguranja života i osiguranje depozita građana ne moraju sadržati doprinos za preventivu.

Tehnička premija koristi se za plaćanje šteta, ugovorenih suma osiguranja i za druge namene u skladu s uslovima osiguranja.

Doprinos za preventivu koristi se za sprovođenje mera u cilju sprečavanja i suzbijanja rizika koji ugrožavaju imovinu i lica.

Režijski dodatak koristi se za pokriće troškova za sprovođenje osiguranja. Maksimalnu stopu režijskog dodatka utvrđuje organ određen statutom organizacije za osiguranje.

Član 48.+

Sredstva tehničkih rezervi organizacije za osiguranje čine prenosne premije i rezervisane štete i iznosi za masovne i katastrofalne štete.

Član 49.

Sredstva rezerve sigurnosti organizacija za osiguranje obrazuje u visini od najmanje 50% od ostvarene prosečne bruto premije osiguranja u poslednje dve godine, računajući i godinu za koju se raspoređuje ostvarena dobit.

Član 50.+

Sredstva matematičke rezerve obrazuju se u osiguranju života po načelu aktuarske matematike i čine ih razlika između osigurane sume i tehničke premije osiguranja.

Pod osiguranom sumom iz stava 1. ovog člana podrazumeva se sadašnja vrednost budućih obaveza osiguranja.

Pod tehničkom premijom osiguranja iz stava 1. ovog člana podrazumeva se sadašnja vrednost budućih obaveza ugovarača osiguranja.

Član 51.

Sredstva za osiguranje života organizacija za osiguranje vodi na posebnom računu i ona se ne mogu koristiti, odnosno biti predmet prinudnog izvršenja za pokrivanje obaveza iz drugih vrsta osiguranja, odnosno reosiguranja ili drugih obaveza organizacije za osiguranje.

Član 52.

Sredstvima fonda preventive organizacija za osiguranje može osnivati preduzeća za pružanje usluga u vezi sa preduzimanjem mera za sprečavanje i suzbijanje rizika koji ugrožavaju imovinu i lica.

Član 53.

Sredstva iz člana 46. ovog zakona mogu se deponovati u banci ili drugoj finansijskoj organizaciji, ulagati u hartije od vrednosti, u nepokretnosti i druge oblike imovine.

Organizacija za osiguranje sredstava iz člana 46. ovog zakona može deponovati ili ulagati kod pravnih ili fizičkih lica sa kojima je povezana putem kapitala ili ugovora (povezana preduzeća -

matično i zavisno preduzeće) uz prethodno pribavljeno mišljenje saveznog organa nadležnog za poslove finansija.

Od ukupnih sredstava matematičke rezerve ne može se ulagati u nepokretnosti više od 50%.

Član 54.

Organizacija za osiguranje dužna je da u poslovanju sredstvima iz člana 46. ovog zakona obezbedi sigurnost ulaganja koja ne ugrožava njihovu vrednost i likvidnost te organizacije u izvršavanju obaveza.

Član 55.

Sredstva tehničke premije, sredstva fonda preventive, sredstva početnog fonda sigurnosti, sredstva rezervi sigurnosti, sredstva matematičke rezerve i druga sredstva vode se na računima i u plasmanima u Saveznoj Republici Jugoslaviji.

Organizacija za osiguranje koja obavlja poslove osiguranja ili reosiguranja života i za koje poslove je zaključila ugovor o reosiguranju u inostranstvu, odnosno retrocesiju u inostranstvu, preko domaćeg reosiguravača, zadržava obračunatu matematičku rezervu u celini u zemlji i ne može je prenositi u vidu plaćanja premija reosiguranja van zemlje.

Član 56.

Organizacija za osiguranje dužna je da, na način uređen aktom poslovne politike, u skladu sa aktuarskim osnovama, izračuna i iskaže sredstva matematičke rezerve osiguranja života u poslovne knjige na kraju svake kalendarske godine, odvojeno za svaku vrstu osiguranja života.

Ovlašćeni aktuar potvrđuje da je matematička rezerva izračunata na način iz stava 1. ovog člana.

Član 57.

Radi obezbeđenja trajnog izvršavanja obaveza organizacija za osiguranje mora imati garantnu rezervu.

Garantnu rezervu čine:

- 1) početni fond sigurnosti;
- 2) sredstva rezerve sigurnosti;
- 3) sredstva fonda preventive, ako upravni odbor organizacije za osiguranje o tome odluči;
- 4) rezerve za masovne i katastrofalne štete.

Ukupan iznos garantnih rezervi utvrđuje se najdocnije u roku od 30 dana od dana usvajanja godišnjeg računa.

Pri utvrđivanju garantnih rezervi mogu se uzeti u obzir ostvareni iznosi u rezervama organizacije za osiguranje, po izvršenoj raspodeli dobiti, odnosno viška. Ako je organizacija za osiguranje ostvarila gubitak, odnosno manjak dužna je da ga pokrije pre utvrđivanja garantne rezerve.

Član 58.

Organizacija za osiguranje mora imati garantnu rezervu, koja iznosi:

1) kod osiguranja i reosiguranja života - 3% sredstva matematičke rezerve osiguranja života i 5% sredstva bruto premije svih rizika osiguranja života za koje se ne obračunavaju sredstva matematičke rezerve, s tim da se osnovica za obračun umanjuje za deo koji je prenet u saosiguranje i reosiguranje, a najviše 85%;

2) kod zdravstvenog i penzijskog osiguranja i reosiguranja - najmanje 12% od tehničke premije osiguranja, odnosno reosiguranja, s tim da se osnovica za obračun umanjuje za deo koji je prenesen u saosiguranje i reosiguranje, a najviše 50%.

Minimalna garantna rezerva iznosi jednu trećinu iznosa dobijenog primenom procenta od 12% na iznos iz stava 1. ove tačke;

3) kod ostalih i obaveznih vrsta osiguranja i reosiguranja uzima se veći od sledećih iznosa:

- 12% od bruto premije osiguranja, odnosno reosiguranja, bez poreza i taksi iz premija, kao i za stornirane, odnosno otpisane iznose premija i umanjene za udele saosiguravača i reosiguravača sa umanjenjem najviše za 50%, a za prekookeanske brodove i osiguranje vazduhoplova sa umanjenjem najviše za 85%;

- 17% od rezultata koji se dobija kada se ukupne isplate za osigurane događaje za protekle tri godine saberu sa ukupnom rezervom šteta na kraju poslovne godine, od kojeg se iznosa odbijaju isplaćeni regres i rezerve šteta na početku tog perioda, pa se dobijeni iznos

podeli sa 3. Tako dobijeni iznos množi se stopom koja se dobije iz odnosa merodavnih isplata za osigurane događaje za sopstveni račun (štete samopridržaja) i ukupnih merodavnih isplata za osigurane događaje u poslednjoj poslovnoj godini, ali koja ne može biti manja od 50%, ni veća od 75%.

Merodavnim isplatama smatraju se isplaćene štete u toku godine uvećane za rezervisane štete na kraju godine i dobijeni zbir umanjnjen za rezervisane štete na početku godine.

Minimalna garantna rezerva iznosi jednu trećinu iznosa dobijenog primenom procenta od 12%, odnosno 17% na rezultat iz stava 1. ove tačke;

4) kod osiguranja i reosiguranja depozita građana - najmanje 17% od bruto premije osiguranja, odnosno reosiguranja, s tim da se osnovica za obračun umanjuje za deo koji je prenesen u reosiguranje, a najviše do 30%.

Minimalna garantna rezerva iznosi jednu trećinu iznosa dobijenog primenom procenta od 17% na iznos iz stava 1. ove tačke.

Član 59.

Kod novoosnovanih organizacija za osiguranje i organizacija koje menjaju delatnost merodavne isplate utvrđuju se na osnovu podataka iz prve godine poslovanja, ako je organizacija za osiguranje obavljala delatnost godinu dana, odnosno iz prve i druge godine poslovanja ako je obavljala delatnost dve godine.

Organizacije za osiguranje koriste podatke iz stava 1. ovog člana samo za obavljanje onih poslova koji su nabrojani u dozvoli za rad.

Posle izvršenog obračuna garantna rezerva može se iskazati po vrstama poslova osiguranja i reosiguranja ili za sve poslove osiguranja, osim za poslove osiguranja života, osiguranja depozita građana i poslove reosiguranja.

Ukupan iznos garantnih rezervi iz stava 2. člana 57. ovog zakona ne može biti manji od dinarske protivvrednosti iznosa iz člana 14. ovog zakona.

Član 60.

Organizacija za osiguranje dužna je da u toku svog poslovanja obezbedi usklađenost minimalne garantne rezerve i visine premije osiguranja u samopridržaju.

Ako je garantna rezerva smanjena do 25% od iznosa iz člana 58. ovog zakona organizacija za osiguranje dužna je da donese program mera za usklađivanje poslovanja radi obezbeđenja propisanog iznosa minimalnih garantnih rezervi u roku od 12 meseci.

Ako je garantna rezerva smanjena više od 25% od iznosa iz člana 58. ovog zakona organizacija za osiguranje dužna je da donese program mera za usklađivanje poslovanja radi obezbeđenja propisanog iznosa garantnih rezervi u roku od 18 meseci.

Ako se programom mera u rokovima iz st. 2. i 3. ovog člana ne obezbedi iznos garantne rezerve u visini iz člana 58. ovog zakona organizacija za osiguranje dužna je da u roku od narednih šest meseci uskladi obim premijskog prihoda, odnosno premije samopridržaja.

Član 61.

Program mera za usklađivanje poslovanja organizacija za osiguranje dostavlja saveznom organu nadležnom za poslove finansija u roku od 15 dana od dana njegovog donošenja.

Nadležni savezni organ po razmatranju programa iz stava 1. ovog člana, može naložiti organizaciji za osiguranje preduzimanje dodatnih mera.

3. Godišnji račun i godišnji izveštaj o poslovanju

Član 62.

Organizacija za osiguranje dužna je da sastavlja godišnji račun (bilans stanja, bilans uspeha i aneks) i godišnji izveštaj o poslovanju.

Godišnji izveštaj o poslovanju sadrži:

- 1) prikaz finansijskog položaja i finansijske strukture;
- 2) pokazatelje fizičkog obima poslovanja;
- 3) pokazatelje efikasnosti poslovanja (produktivnost, ekonomičnost i rentabilnost);
- 4) podatke o povećanju i smanjenju početnog fonda sigurnosti;
- 5) podatke o otkupu sopstvenih akcija;
- 6) obrazloženje o promenama u računovodstvenim iskazima;

7) druge podatke i ocene o poslovanju organizacije za osiguranje.

4. Prihodi

Član 63.

Prihodi organizacije za osiguranje čine premije osiguranja, premije aktivnih poslova saosiguranja i reosiguranja i drugi prihodi od poslova osiguranja, prihodi od finansiranja, vanredni prihodi i kapitalni dobiti.

Drugi prihodi iz stava 1. ovog člana su prihodi po osnovu učešća u šteti, prihodi od pasivnih poslova saosiguranja i reosiguranja, prihodi od regresa i drugi prihodi.

5. Rashodi

Član 64.

Rashodima organizacije za osiguranje smatraju se rashodi za isplatu šteta i ugovorene sume osiguranja, rashodi za isplatu šteta po osnovu aktivnih poslova saosiguranja i reosiguranja, rashodi za isplatu premija po osnovu pasivnih poslova saosiguranja i reosiguranja, rashodi za preventivu i drugi rashodi od poslova osiguranja, rashodi za obavljanje delatnosti osiguranja i reosiguranja, kao i rashodi finansiranja, vanredni rashodi i kapitalni gubici.

Rashodi za isplatu šteta po osnovu osiguranja, saosiguranja ili reosiguranja i ugovorenih suma utvrđuju se na osnovu ugovora, akata poslovne politike, odnosno opšteg akta organizacije za osiguranje.

Rashodima za isplatu šteta iz stava 1. ovog člana smatraju se i troškovi utvrđivanja i procenjivanja šteta, troškovi ostvarivanja regresnih zahteva, sudski troškovi i takse u sporovima po obavezama iz osnova osiguranja, troškovi veštačenja i drugi troškovi u vezi sa likvidiranjem šteta.

Član 65.

Rashodi organizacije za osiguranje su i:

- 1) izdvajanja iz premije osiguranja života za matematičku rezervu osiguranja života;
- 2) izdvajanja na ime učešća osiguranika za povećanje sume osiguranja i slična davanja kod osiguranja života u skladu s uslovima osiguranja života;
- 3) izdvajanja na kraju obračunskog perioda, koja se odnose na: vreme trajanja osiguranja, odnosno reosiguranja u narednom periodu (prenosne premije), nastale, a neizmirene obaveze po osnovu osiguranja, odnosno reosiguranja (rezervisane štete) i rezervacije za masovne i katastrofalne štete;
- 4) izdvajanja za rezerve sigurnosti do visine propisane u članu 49. ovog zakona, u skladu s odlukom nadležnog organa organizacije za osiguranje.

Izdvajanja iz stava 1. tačke 3. ovog člana istovremeno su prihodi u narednoj godini.

Pod nastalim, a neizmirenim obavezama smatraju se i neprijavljene štete čiji se iznos utvrđuje na način predviđen aktom poslovne politike organizacije za osiguranje.

Način obračunavanja i visina dela premije osiguranja, odnosno reosiguranja, koji se izdvaja na ime prenosnih premija, rezervisanih šteta i rezervacije za masovne i katastrofalne štete, kao i način obračunavanja matematičke rezerve uređuju se aktom poslovne politike organizacije za osiguranje u skladu s ovim zakonom.

6. Utvrđivanje rezultata

Član 66.

Poslovni rezultat akcionarskog društva za osiguranje čini ostvarena dobit ili gubitak.

Društvo za uzajamno osiguranje utvrđuje ostvareni višak ili manjak.

Član 67.

Dobit, odnosno višak organizacije za osiguranje predstavlja deo prihoda koji ostane posle naknade ukupnih rashoda u obračunskom periodu.

7. Raspored rezultata

Član 68.

Iz ostvarene dobiti u godišnjem računu organizacija za osiguranje naknađuje porez na dobit. Ostatak dobiti, odnosno viška predstavlja neraspoređenu dobit, odnosno višak.

Organizacija za osiguranje neraspoređenu dobit, odnosno višak iz prethodne godine raspoređuje prema sledećem redosledu za:

- 1) pokriće gubitka iz prethodne godine;
- 2) za dividende i druge naknade akcionarima srazmerno sredstvima koja su uložili, a kod društva za uzajamno osiguranje za povraćaj viška doprinosa članovima (osiguranicima) srazmerno visini njihovih doprinosa;
- 3) izdvajanje u rezerve sigurnosti;
- 4) izdvajanje u druge fondove organizacije za osiguranje sredstvima (fonda preventive, sredstva za zajedničku potrošnju i sl.) a kod društva za uzajamno osiguranje za vraćanje osnivačkih uloga s odgovarajućom kamatom;
- 5) učešće zaposlenih u dobiti, odnosno višku u skladu sa kolektivnim ugovorom.

8. Pokriće gubitka

Član 69.

Organizacija za osiguranje iskazuje gubitak, odnosno manjak ako iz ukupnih prihoda ne naknadi ukupne rashode u obračunskom periodu, kao i porez na dobit.

Član 70.

Organizacija za osiguranje pokriva gubitak, odnosno manjak iz prethodne godine prema sledećem redosledu:

- 1) iz neraspoređene dobiti, odnosno neraspoređenog viška;
- 2) iz sredstava rezervi sigurnosti;
- 3) iz sredstava fonda preventive;
- 4) iz početnog fonda sigurnosti.

Društvo za uzajamno osiguranje, pre početka korišćenja početnog fonda sigurnosti, pokriva manjak iz dodatnog doprinosa osiguranika, ili srazmernim umanjenjem naknade štete svim članovima (osiguranicima) ili kombinacijom ova dva.

Član 71.

Organizacija za osiguranje dužna je da u tekućoj poslovnoj godini pokrije nepokriveni gubitak, odnosno manjak iz prethodne godine, kao i da naknadi sredstva početnog fonda sigurnosti u iznosu iskorišćenom za pokriće gubitka, odnosno manjka ako je početni fond sigurnosti smanjen ispod iznosa iz člana 14. ovog zakona, obračunatog po kursu na dan 31. decembra prethodne godine.

Organizacija za osiguranje obaveštava savezni organ nadležan za poslove finansija o nastalom gubitku, odnosno manjku i dostavlja program mera za sanaciju nastalog gubitka, odnosno manjka.

Nadležni savezni organ određuje stručno lice koje, na teret organizacije za osiguranje, kontroliše sprovođenje programa mera za sanaciju i o tome ga obaveštava.

Nadležni savezni organ može na predlog stručnog lica da naloži preduzimanje dodatnih mera za sanaciju.

Član 72.

Organizacija za osiguranje koja se bavi poslovima osiguranja života, osiguranja depozita građana i zdravstvenog i penzijskog osiguranja, utvrđuje posebno dobit, odnosno višak i gubitak, odnosno manjak za svaku tu vrstu poslova osiguranja posebno.

Organizacija za osiguranje dužna je da posebno utvrđuje dobit, odnosno višak i gubitak, odnosno manjak posebno za poslove obaveznih osiguranja, posebno za poslove ostalih imovinskih osiguranja i posebno za poslove reosiguranja.

V. OBAVEZNO OSIGURANJE

Član 73.⊕

Obavezno se osiguravaju:

- 1) putnici u javnom saobraćaju od posledica nesrećnog slučaja;
- 2) vlasnici odnosno korisnici motornih i priključnih vozila od odgovornosti za štetu pričinjenu

trećim licima;

- 3) vlasnici odnosno korisnici vazduhoplova od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima;
- 4) depoziti građana kod banaka i drugih finansijskih organizacija.

Član 74.

Vlasnici, odnosno korisnici prevoznih sredstava na koje se odnose odredbe ovog zakona o obaveznom osiguranju dužni su da zaključe ugovor o obaveznom osiguranju s organizacijom za osiguranje.

Ugovor o obaveznom osiguranju mora biti zaključen pre nego što se prevozno sredstvo stavi u saobraćaj.

Ako organizacija za osiguranje koja se bavi obaveznim osiguranjem prestane da postoji, vlasnici odnosno korisnici prevoznih sredstava iz stava 1. ovog člana dužni su da zaključe ugovor o obaveznom osiguranju sa drugom organizacijom za osiguranje, i to u roku od osam dana od dana kada je prestanak organizacije za osiguranje objavljen u sredstvima javnog obaveštavanja.

Član 75.

Organizacija za osiguranje koja se bavi obaveznim osiguranjem dužna je da zaključi ugovor o obaveznom osiguranju pod uslovima pod kojima obavlja ta osiguranja.

Član 76.+

Domaća i strana pravna i fizička lica koja obavljaju poslove zdravstvenog, invalidskog i penzijskog osiguranja (fondovi, druga pravna i fizička lica) ne mogu prema organizaciji za osiguranje isticati regresne zahteve po osnovu osiguranja od odgovornosti za štetu koju upotrebom motornog vozila pričinili trećim licima usled smrti, povrede tela, narušavanja zdravlja, uništenja ili oštećenja stvari osim na stvarima koje je primio na prevoz i drugih obaveznih osiguranja, na ime isplaćenih naknada svojim osiguranicima.

Član 77.+

Obaveza organizacije za osiguranje na naknadu štete po osnovu obaveznog osiguranja utvrđuje se u dinarskoj protivvrednosti iznosa SAD dolara po kursu na dan utvrđivanja obaveze i iznosa odštete.

Član 78.

Odredbe ovog zakona o obaveznom osiguranju ne odnose se na Vojsku Jugoslavije.

1. Obavezno osiguranje putnika u javnom saobraćaju od posledica nesrećnog slučaja

Član 79.+

Vlasnici, odnosno korisnici prevoznih sredstava koja služe za prevoz putnika u javnom saobraćaju dužni su da zaključe ugovor o osiguranju putnika od posledica nesrećnog slučaja.

Ugovor iz stava 1. ovog člana dužni su da zaključe vlasnici, odnosno korisnici:

- 1) autobusa kojima se obavlja javni prevoz u gradskom, međugradskom i međunarodnom linijskom i vanlinijskom saobraćaju;
- 2) putničkih taksi-automobila i "rent-a-kar" vozila;
- 3) autobusa kojima se obavlja prevoz zaposlenih na posao i s posla;
- 4) šinskih vozila za prevoz putnika;
- 5) svih vrsta pomorskih, jezerskih i rečnih plovila, uključujući skele i splavove, kojima se na redovnim linijama ili slobodno prevoze putnici, uključujući i krstarenje i prevoz turista;
- 6) svih vrsta "rent-a-kar" plovila iz tačke 5) ovog stava;
- 7) vazduhoplova kojima se obavlja javni prevoz putnika u redovnom i neredovnom (čarter i avio-taksi) prevozu u vazdušnom saobraćaju;
- 8) vazduhoplova koji se koriste za kraće prelete i panoramske letove i "rent-a-kar" vazduhoplova;
- 9) autobusa za prevoz turista;
- 10) drugih prevoznih sredstava, bez obzira na vrstu pogona, kojima se prevoze putnici, uz naplatu prevoza, u vidu delatnosti.

Ugovor o osiguranju iz stava 1. ovog člana ne može se zaključiti kao ugovor o osiguranju od odgovornosti.

Član 80.+

Putnici u smislu ovog zakona su: lica koja se radi putovanja nalaze u prevoznom sredstvu određenom za obavljanje javnog prevoza, bez obzira na to da li su kupila voznu kartu, kao i lica koja se nalaze u krugu stanice, pristaništa, luke, aerodroma ili u neposrednoj blizini prevoznog sredstva pre ukrcajanja, odnosno posle iskrcavanja, lica koja su imala nameru da putuju određenim prevoznim sredstvom ili su njime putovala, osim lica kojima je mesto rada na prevoznom sredstvu.

Putnici iz stava 1. ovog člana su i lica koja imaju pravo na besplatnu vožnju.

Član 81.

Osigurana suma na koju mora biti ugovoreno obavezno osiguranje po jednom putniku ne može biti niža od dinarske protivvrednosti sledećih iznosa:

SAD

dolar

- 1) za slučaj smrti putnika
6.000;
- 2) za slučaj trajnog gubitka opšte radne sposobnosti putnika
12.000;
- 3) za slučaj prolazne nesposobnosti za rad, na ime naknade za gubitak zarade i stvarnih nužnih troškova lečenja putnika
3.000.

Dinarska protivvrednost iz stava 1. ovog člana obračunava se po kursu na dan zaključenja ugovora o osiguranju.

Član 82.+

Putnik koga zadesi nesrećan slučaj, odnosno prema uslovima osiguranja određeni korisnik u slučaju smrti putnika, ima pravo da zahteva da organizacija za osiguranje kod koje je izvršeno osiguranje neposredno njemu izvrši svoju obavezu iz ugovora o osiguranju.

Ako vlasnik, odnosno korisnik vozila nije zaključio ugovor o osiguranju putnika po odredbama ovog zakona ili je zaključio ugovor o osiguranju s organizacijom za osiguranje nad kojom je otvoren stečaj, a desio se nesrećan slučaj, putnik odnosno lice koje bi bilo korisnik osiguranja u navedenim slučajevima, može zahtevati naknadu štete iz sredstava garantnog fonda u skladu sa odredbama ovog zakona.

2. Osiguranje vlasnika, odnosno korisnika motornih i priključnih vozila od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima

a) Ugovor o obaveznom osiguranju i njegovo dejstvo

Član 83.+

Vlasnik, odnosno korisnik motornog i priključnog vozila dužan je da zaključi ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju upotrebom motornog vozila pričinu trećim licima usled smrti, povrede tela, narušavanja zdravlja, uništenja ili oštećenja stvari, osim za štetu na stvarima koje je primio na prevoz (u daljem tekstu: osiguranje od autoodgovornosti).

Član 84.+

Motorno i priključno vozilo (u daljem tekstu: motorno vozilo), u smislu ovog zakona, jesu vozila za prevoz lica, za prevoz stvari i za vuču i radna vozila koja, prema propisima o registraciji drumskih vozila, moraju imati saobraćajnu dozvolu koja se produžava u rokovima ne dužim od 12 meseci.

Registracija motornog vozila, produženje registracije i izdavanje probnih tablica može se izvršiti tek kada se organu nadležnom za registraciju podnese dokaz o zaključenom ugovoru o osiguranju.

Za štetu od upotrebe vozila na motorni pogon koja ne podležu registraciji u smislu stava 1. ovog člana (neregistrovani traktori, motokultivatori, radne mašine, mopedi i dr.) ne postoji obaveza organizacije za osiguranje da naknadi štetu.

Član 85.+

Nema pravo na naknadu štete po osnovu osiguranja od autoodgovornosti:

- 1) vlasnik, odnosno korisnik, suvlasnik i drugi imalac motornog vozila čijom je upotrebom pričinjena šteta, bez obzira da li je upravljao vozilom u momentu nastanka štete;
- 2) vozač motornog vozila čijom je upotrebom pričinjena šteta koji je odgovoran za štetu;
- 3) lice koje je učestvovalo u protivpravnom oduzimanju motornog vozila čijom je upotrebom prouzrokovana šteta.

Član 86.+

Najniži osigurani iznosi na koje se mora ugovoriti osiguranje od autoodgovornosti za autobuse i teretno vozilo iznosi 200.000 SAD dolara, a za ostala motorna vozila - 100.000 SAD dolara, u dinarskoj protivvrednosti po kursu na dan zaključenja ugovora o osiguranju.

Ako iznos iz stava 1. ovog člana nije dovoljan da se naknade sve štete prouzrokovane istim štetnim događajem, prvenstveno se naknađuju štete na licima.

Ako ima više oštećenih lica, a ukupna naknada je veća od dvostrukog iznosa iz stava 1. ovog člana, prava oštećenih lica prema organizaciji za osiguranje srazmerno se smanjuju.

Organizacija za osiguranje koja je isplatila jednom oštećenom licu iznos veći od onog koji mu pripada s obzirom na srazmerno sniženje naknade, jer nije znala niti je mogla znati da postoje i druga oštećena lica, ostaje u obavezi prema tim drugim licima samo do visine iznosa iz st. 1. i 3. ovog člana.

Član 87.+

Ako je oštećeno lice istaklo odštetni zahtev neposredno prema organizaciji za osiguranje, organizacija za osiguranje ne može u odgovoru na takav zahtev isticati prigovore koje bi na osnovu zakona ili ugovora o osiguranju mogla istaći prema osiguranom licu zbog nepridržavanja zakona ili ugovora.

Organizacija za osiguranje koja je naknadila štetu oštećenom licu stupa u njegovo pravo prema licu odgovornom za štetu za iznos isplaćene naknade, kamatu i troškove, ako nije nastupila njena obaveza prema uslovima ugovora o osiguranju od autoodgovornosti.

Član 88.

Osiguranjem od autoodgovornosti obuhvaćene su, u skladu s odredbama ovog zakona, i štete prouzrokovane upotrebom motornog vozila koje je koristilo, odnosno kojim je upravljalo lice koje za to nije imalo ovlašćenje.

Organizacija za osiguranje koja naknadi štetu, u slučaju iz stava 1. ovog člana, stupa u prava oštećenog lica prema licu koje je odgovorno za štetu i to za isplaćeni iznos naknade štete, kamatu i troškove.

Član 89.

Ako se u toku trajanja osiguranja promeni vlasnik, odnosno korisnik motornog vozila prava i obaveze iz ugovora o osiguranju od autoodgovornosti prelaze na novog vlasnika i traju do isteka tekućeg perioda osiguranja.

Član 90.

Organizacija za osiguranje kod koje se vlasnik, odnosno korisnik vozila osigurao od autoodgovornosti dužna je da štetu koja je upotrebom vozila prouzrokovana u inostranstvu naknadi trećem licu do visine određene propisima o obaveznom osiguranju države u kojoj je šteta nastala.

b) Naknada štete prouzrokovane upotrebom motornog vozila inostrane registracije

Član 91.+

Lice koje motornim vozilom inostrane registracije ulazi na teritoriju Savezne Republike Jugoslavije mora imati valjanu međunarodnu ispravu o osiguranju od autoodgovornosti koja važi za teritoriju Savezne Republike Jugoslavije ili neki drugi dokaz o postojanju takvog osiguranja, koja pokriva štete najmanje do iznosa iz člana 86. st. 1. i 3. ovog zakona.

Međunarodna isprava iz stava 1. ovog člana potrebna je i za motorno vozilo koje se doprema u Saveznu Republiku Jugoslaviju nekim prevoznim sredstvom, osim ako u Saveznoj Republici Jugoslaviji neće biti korišćeno.

Član 92.

Međunarodnim ispravama i dokazima iz člana 91. stav 1. ovog zakona smatraju se one isprave i dokazi čiju valjanost priznaje Udruženje osiguravajućih organizacija Jugoslavije (u daljem tekstu: Udruženje).

Priznavanje valjanosti međunarodnih isprava i dokaza Udruženje može vršiti samo unapred, obaveštavanjem saveznog organa nadležnog za unutrašnje poslove.

Priznavanje valjanosti međunarodnih isprava i dokaza uključuje i garantovanje Udruženja za obaveze zasnovane tim ispravama i dokazima, do iznosa iz člana 86. ovog zakona.

Član 93.+

Lica koja nemaju valjanu međunarodnu ispravu ili dokaz iz člana 91. stav 1. ovog zakona moraju na granici zaključiti ugovor o osiguranju od autoodgovornosti koji važi za teritoriju Savezne Republike Jugoslavije s domaćom organizacijom za osiguranje.

Član 94.+

Lice kome je pričinjena šteta upotrebom vozila inostrane registracije za koje postoji valjana međunarodna isprava ili dokaz o postojanju osiguranja od autoodgovornosti iz člana 91. stav 1. ovog zakona podnosi odštetni zahtev jednoj od organizacija za osiguranje koja obavlja osiguranje od autoodgovornosti.

Ako organizacija za osiguranje kojoj je podnesen odštetni zahtev u roku od 60 dana od dana prijema odštetnog zahteva, s potrebnom dokumentacijom, ne isplati naknadu štete, oštećeno lice ima pravo da odštetni zahtev podnese Udruženju.

Ako Udruženje ne isplati naknadu štete u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva s potrebnom dokumentacijom, oštećeno lice može podneti tužbu protiv Udruženja i organizacije za osiguranje iz stava 1. ovog člana.

Član 95.

Štetu prouzrokovanu upotrebom vozila inostrane registracije čiji se vlasnik osigurao od autoodgovornosti kod domaće organizacije za osiguranje naknađuje ta organizacija prema odredbama ovog zakona koje važe za osiguranje vlasnika vozila jugoslovenske registracije.

Član 96.

Šteta koja je prouzrokovana upotrebom vozila inostrane registracije čiji se vlasnik nije osigurao od autoodgovornosti naknađuje se iz garantnog fonda.

3. Osiguranje vlasnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima>

Član 97.

Vlasnik jugoslovenskog vazduhoplova dužan je da se osigura od odgovornosti za štete iz posedovanja ili upotrebe vazduhoplova.

Vlasnik inostranog vazduhoplova koji ulazi u vazdušni prostor Savezne Republike Jugoslavije mora biti osiguran od odgovornosti za štete iz stava 1. ovog člana, ako nije pruženo drugo obezbeđenje za naknadu štete ili ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno.

Član 98.

Najniži osigurani iznosi na koje se mora ugovoriti osiguranje vlasnika vazduhoplova su:

1) za vazduhoplove koji se koriste za javni prevoz putnika i robe u domaćem i međunarodnom vazdušnom saobraćaju:

- a) mase do 2.700 kg - 35.000 SAD dolara;
- b) mase od 2.701 kg do 5.700 kg - 85.000 SAD dolara;
- v) mase od 5.701 kg do 27.000 kg - 250.000 SAD dolara;
- g) mase od 27.001 kg do 72.000 kg - 500.000 SAD dolara;
- d) mase preko 72.000 kg - 800.000 SAD dolara;

2) za ostale vazduhoplove:

- a) za zmajeve, ultralake jedrilice, paraglajdere - 2.000 SAD dolara;
- b) za jedrilice, balone, zmajeve s motorom, ultralake vazduhoplove s motorom - 2.500 SAD dolara;
- v) za vazduhoplove sa sopstvenim pogonom koji se koriste za sportsku delatnost ili koje

građani koriste za lične potrebe - 4.000 SAD dolara;

g) za vazduhoplove koji se koriste u druge svrhe (vršenje privrednih delatnosti, vršenje upravnih poslova, vršenje naučno-istraživačkog rada, pružanje sanitetske pomoći, protivpožarne službe i dr.) - 20.000 SAD dolara;

d) za vazduhoplove koji se koriste za obuku letačkog osoblja - 25.000 SAD dolara.

Iznosi iskazani u SAD dolarima u stavu 1. ovog člana obračunavaju se u dinarskoj protivvrednosti po kursu na dan zaključenja ugovora o osiguranju.

4. Garantni fond

Član 99.⊕

Garantni fond čine sredstva koja se obrazuju doprinosom organizacija za osiguranje radi ekonomske zaštite putnika i trećih oštećenih lica.

Sredstva garantnog fonda koriste se za naknadu štete:

1) prouzrokovane upotrebom motornog vozila, vazduhoplova ili drugog prevoznog sredstva za koji nije bio zaključen ugovor o obaveznom osiguranju u smislu ovog zakona;

2) zbog smrti, povrede tela ili narušavanja zdravlja prouzrokovane upotrebom nepoznatog motornog vozila ili vazduhoplova;

3) prouzrokovane upotrebom motornog vozila, vazduhoplova ili drugog prevoznog sredstva za koji je zaključen ugovor o obaveznom osiguranju sa organizacijom za osiguranje nad kojom je otvoren stečajni postupak.

Član 100.⊕

Sredstva garantnog fonda za podmirenje obaveza iz člana 99. ovog zakona i za pokrivanje troškova poslovanja tog fonda, organizacije za osiguranje obrazuju izdvajanjem iz premije obaveznih osiguranja i sredstava ostvarenih od regresnih zahteva prema licima koja nisu zaključila ugovor o obaveznom osiguranju.

Član 101.

O poslovanju garantnog fonda sastavlja se obračun prihoda i rashoda i izveštaj o poslovanju.

Član 102.

Višak prihoda nad rashodima garantnog fonda prenosi se u narednu godinu i uračunava se prilikom određivanja visine doprinosa za naredni period.

Član 103.

Organizacija za osiguranje ne odgovara za obaveze iz garantnog fonda prema trećim oštećenim licima.

Član 104.

Šteta prouzrokovana upotrebom motornog vozila, vazduhoplova ili drugog prevoznog sredstva čiji vlasnik nije zaključio ugovor o obaveznom osiguranju, a bio je dužan da se osigura prema odredbama ovog zakona, naknađuje se u istom obimu i prema istim uslovima kao da je bio zaključen ugovor o obaveznom osiguranju.

Regresni zahtev, po isplati naknade štete, ostvaruje se od vlasnika motornog vozila, vazduhoplova ili drugog prevoznog sredstva koji nije zaključio ugovor o obaveznom osiguranju, i to za isplaćeni iznos naknade štete, kamatu i troškove.

Član 105.

Šteta zbog smrti, povrede tela ili narušavanja zdravlja prouzrokovana upotrebom nepoznatog motornog vozila ili vazduhoplova naknađuje se do iznosa na koji je ovim zakonom ograničena obaveza organizacija za osiguranje za štete prouzrokovane upotrebom putničkih vozila, odnosno vazduhoplova.

Ako se posle isplate naknade štete ustanovi da je određeno motorno vozilo, odnosno vazduhoplov prouzrokovao štetu, regresni zahtev se ostvaruje prema organizaciji za osiguranje s kojom je bio zaključen ugovor o obaveznom osiguranju i to za isplaćeni iznos naknade štete, kamatu i troškove.

Član 106.⊕

Šteta prouzrokovana upotrebom motornog vozila, vazduhoplova ili drugog prevoznog sredstva, a ugovor o obaveznom osiguranju je bio zaključen s organizacijom za osiguranje nad kojom je otvoren postupak stečaja, koja nije naknađena iz stečajne mase, odnosno deo štete koji nije naknađen iz stečajne mase, naknađuje se iz sredstava garantnog fonda.

Član 107.✚

Lice koje nije jugoslovenski državljanin, a kome je na teritoriji Savezne Republike Jugoslavije upotrebom motornog vozila u slučajevima iz člana 99. ovog zakona prouzrokovana šteta, ima pravo na naknadu štete prema odredbama ovog zakona, ako po zakonu države čiji je državljanin jugoslovenski državljanin imaju pravo na naknadu u istim slučajevima.

Lice koje nije jugoslovenski državljanin, a kome je na teritoriji Savezne Republike Jugoslavije upotrebom motornog vozila u slučajevima iz člana 99. ovog zakona prouzrokovana šteta, ima pravo na naknadu štete prema odredbama ovog zakona i u slučaju predviđenom ugovorom Udruženja s nacionalnim biroom osiguranja iz države čiji je državljanin, ili ako je nacionalni biro osiguranja iz države čiji je državljanin potpisao višestrani ugovor, odnosno sporazum koji je potpisalo i Udruženje.

5. Osiguranje depozita građana kod banaka i drugih finansijskih organizacija

Član 108.

Način i uslovi pod kojima banke i druge finansijske organizacije osiguravaju depozite građana uređuju se u skladu sa saveznim zakonom kojim se uređuje poslovanje banaka i drugih finansijskih organizacija.

VI. KONTROLA POSLOVANJA ORGANIZACIJA ZA OSIGURANJE

1. Nadzor nad poslovanjem

Član 109.

Nadzor nad poslovanjem organizacije za osiguranje vrši savezni organ nadležan za poslove finansija.

Član 110.

Nadzorom nad poslovanjem organizacije za osiguranje utvrđuje se da li su opšta akta, akta poslovne politike i poslovanje organizacije za osiguranje u skladu s ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega.

Član 111.✚

Poslovanje organizacije za osiguranje koja se bavi osiguranjem od autoodgovornosti u skladu s ekonomskim načelima i pravilima struke osiguranja obezbeđuje se propisivanjem:

- 1) strukture premijskih stopa;
- 2) pravila za izračunavanje premijskih stopa klasifikovane prema grupama koje se mogu definisati i obeležiti jednakim faktorima rizika;
- 3) uslova pod kojima se nove premijske stope mogu uvoditi ili postojeće premijske stope menjati;
- 4) uslova pod kojima se može odstupiti od premijskih stopa osiguranja pojedinih vrsta ili grupa vozila;
- 5) uslova za izračunavanje viškova premija radi smanjenja premijskih stopa;
- 6) iznosa maksimalnih naknada (provizija) koje se mogu plaćati za obavljanje poslova posredovanja i zastupanja u poslovima osiguranja autoodgovornosti prema vrsti i obimu izvršenih usluga.

Ako se prilikom vršenja kontrole propisanih uslova za poslovanje organizacije za osiguranje iz stava 1. ovog člana utvrdi da nisu ispunjeni ovi uslovi - naložiće se njihovo ispunjenje u roku od 15 dana od dana utvrđivanja da ovi nisu ispunjeni.

Član 112.

Organizacija za osiguranje koja obavlja poslove osiguranja od autoodgovornosti se u svom poslovanju ne pridržava ekonomskih načela i pravila struke osiguranja ako njene premije s uslovima za tarifiranje, trajno ne garantuju solidan odnos premija i šteta kojim se obezbeđuje ispunjenje ugovornih obaveza organizacije za osiguranje, a koji proizlazi iz sopstvenog iskustva

po štetama i iskustva svih organizacija za osiguranje u zemlji ili iz iskustva inostranih organizacija za osiguranje.

Ispunjenost uslova iz stava 1. ovog člana utvrđuje savezni organ nadležan za poslove finansija.

Član 113.

Prilikom vršenja nadzora nad poslovanjem organizacije za osiguranje savezni organ nadležan za poslove finansija ima pravo uvida u opšta akta, akta poslovne politike i u poslovne knjige i može zahtevati objašnjenja i informacije koje smatra neophodnim radi utvrđivanja da li se u svom poslovanju organizacija za osiguranje pridržava odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega.

Član 114.

Organizacija za osiguranje dostavlja saveznom organu nadležnom za poslove finansija:

- 1) godišnji račun i godišnji izveštaj o poslovanju, s mišljenjem ovlašćenog aktuara;
- 2) kopiju izveštaja o obavljenoj reviziji s komentarom tog izveštaja od strane nadležnog organa i komentarom nadzornog odbora;
- 3) izmene i dopune akata poslovne politike iz člana 17. stav 2. tačka 4. ovog zakona, s mišljenjem ovlašćenog aktuara;
- 4) izveštaj o sprovođenju politike saosiguranja i reosiguranja, s mišljenjem ovlašćenog aktuara;
- 5) izmene i dopune opštih akata.

Sadržaj mišljenja ovlašćenog aktuara iz tač. 1, 3. i 4. stav 1. ovog člana propisuje savezni organ nadležan za poslove finansija.

Dokumenta i podatke iz stava 1. tač. 1, 2. i 4. ovog člana organizacija za osiguranje dužna je da dostavi u roku od 15 dana od dana njihovog usvajanja, a najkasnije do 31. maja tekuće godine za prethodnu godinu, a dokumenta i podatke iz stava 1. tač. 3. i 5. ovog člana u roku od 15 dana od dana nastanka promene.

Na osnovu dostavljene dokumentacije iz stava 1. ovog člana savezni organ nadležan za poslove finansija utvrđuje da li organizacija za osiguranje posluje u skladu s ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega i da li su izmene i dopune opštih akata i akata poslovne politike u skladu s ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega.

Član 115.

Organizacija za osiguranje dostavlja na propisan način Udruženju statističke i druge podatke po grupama i vrstama osiguranja, radi izrade tehničkih osnova, tarifa premija i obavljanja drugih aktuarskih poslova.

Član 116.

Savezni organ nadležan za poslove finansija oduzeće dozvolu za rad organizaciji za osiguranje kad utvrdi:

- 1) da je dozvola za rad izdata na osnovu neistinitih podataka osnivača;
- 2) da organizacija za osiguranje nije održala osnivačku skupštinu u roku od 30 dana od dana prijema rešenja o izdavanju dozvole za rad, odnosno nije u tom roku podnela prijavu za upis u sudski registar;
- 3) da su garantne rezerve akcionarskog društva za osiguranje manje od iznosa utvrđenih za početni fond sigurnosti iz člana 14. ovog zakona;
- 4) da su garantne rezerve društva za uzajamno osiguranje manje od iznosa iz člana 30. ovog zakona, a nisu korišćene za pokriće manjka;
- 5) da organizacija za osiguranje ne posluje u skladu s ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega, a u ostavljenom roku nije otklonila uočene nedostatke u poslovanju;
- 6) da organizacija za osiguranje nije naknadila sredstva početnog fonda sigurnosti na način iz člana 71. stav 1. ovog zakona;
- 7) da organizacija za osiguranje, saglasno članu 71. ovog zakona nije usvojila program sanacije, odnosno nije ga po usvajanju dostavila saveznom organu nadležnom za poslove finansija, odnosno da ne sprovodi program, odnosno ne sprovodi naložene dodatne mere;
- 8) da organizacija za osiguranje nije uskladila garantne rezerve i obim premijskog prihoda na način i u rokovima iz člana 60. ovog zakona;
- 9) da organizacija za osiguranje nije obezbedila sigurnost ulaganja, odnosno ulaganja iz člana

54. ovog zakona;

- 10) da organizacija za osiguranje nije izračunala i unela sredstva matematičke rezerve osiguranja života u poslovne knjige na kraju svake godine, odvojeno za svaku vrstu osiguranja;
- 11) da se broj članova (osiguranika) društva za uzajamno osiguranje smanjio ispod broja utvrđenog u članu 28. ovog zakona, a u roku od šest meseci se nije povećao do tog broja;
- 12) da organizacija za osiguranje nije uplatila doprinos u garantni fond;
- 13) da je portfelj osiguranja prenet bez saglasnosti saveznog organa nadležnog za poslove finansija;
- 14) da je organizacija za osiguranje štampala, odnosno neovlašćeno izdala međunarodnu kartu za osiguranje automobila (zelena karta);
- 15) da je organizacija za obavljanje poslova reosiguranja u zemlji izvršila reosiguranje dela obaveza u inostranstvu.

Član 117.

Savezni organ nadležan za poslove finansija može oduzeti dozvolu za rad organizaciji za osiguranje kad utvrdi:

- 1) da organizacija za osiguranje nije postupila po nalogu saveznog organa nadležan za poslove finansija iz čl. 111, 123. i 127. ovog zakona;
- 2) da organizacija za osiguranje nije omogućila vršenje nadzora na način iz člana 113. ovog zakona, odnosno da nije omogućila ovlašćenom revizoru da izvrši reviziju;
- 3) da organizacija za osiguranje povređuje prava osiguranika i trećih oštećenih lica, odnosno korisnika osiguranja predviđena ovim zakonom;
- 4) da organizacija za osiguranje ne dostavlja propisane podatke u smislu člana 115. ovog zakona;
- 5) da organizacija za osiguranje nije dostavila dokumente, odnosno podatke iz člana 114. ovog zakona i u rokovima iz tog člana;
- 6) da organizacija za osiguranje nije obezbedila obavljanje aktuarskih poslova preko ovlašćenih aktuara, saglasno članu 122. ovog zakona;
- 7) da je organizacija za osiguranje usvojila godišnji račun, odnosno donela akt poslovne politike, a da prethodno nije razmotrila mišljenje ovlašćenog aktuara.

Član 118.

Organizaciji za osiguranje oduzima se dozvola za rad rešenjem u upravnom postupku. Rešenje iz stava 1. ovog člana je konačno.

Član 119.

Kada rešenje o oduzimanju dozvole postane izvršno, savezni organ nadležan za poslove finansija podnosi predlog za pokretanje postupka likvidacije.

Član 120.

Na oduzimanje dozvole za rad agenciji, odnosno pravnom licu koje ima posebno organizovan deo za obavljanje poslova pružanja drugih usluga u osiguranju i na oduzimanje dozvole za proširenje, odnosno dozvole za suženje delatnosti shodno se primenjuju odredbe čl. 116. do 119. ovog zakona.

2. Aktuarstvo

Član 121.

Aktuarske poslove, u smislu ovog zakona, obavljaju ovlašćeni aktuari. Zvanje ovlašćenog aktuara stiče se na propisan način.

Član 122.

Organizacija za osiguranje koja se bavi poslovima osiguranja života mora u roku od 30 dana od dana upisa u sudski registar da obezbedi obavljanje aktuarskih poslova preko ovlašćenog aktuara i da o tome podnese dokaz saveznom organu nadležnom za poslove finansija.

Član 123.

Organizacija za osiguranje dužna je da, u roku od 15 dana od dana kad je, prilikom usvajanja godišnjeg računa, odnosno donošenja akata poslovne politike odbijeno mišljenje ovlašćenog

aktuara o tome obavesti savezni organ nadležan za poslove finansija.

Nadležni savezni organ donosi rešenje kojim nalaže organizaciji za osiguranje šta da uradi, a organizacija za osiguranje je dužna da to i izvrši.

Član 124.⊕

Ako revizor utvrdi da godišnji račun ne prikazuje istinito i objektivno stanje imovine, kao i rezultate poslovanja, izveštaj o obavljenoj reviziji organizacija za osiguranje dostavlja u roku od pet dana ovlašćenom aktuaru koji je, saglasno odredbama ovog zakona, sačinio mišljenje o godišnjem računu te organizacije.

Član 125.

Ovlašćeni aktuar dužan je da preispita svoje mišljenje u roku od 30 dana od dana dostavljanja izveštaja iz člana 124. ovog zakona i da o tome obavesti organ te organizacije za osiguranje koji je usvojio godišnji račun.

Član 126.

Ako se ovlašćeni aktuar ne složi s izveštajem o obavljenoj reviziji, organizacija za osiguranje dužna je da u roku od sedam dana od dana prijema mišljenja aktuara o tome obavesti savezni organ nadležan za poslove finansija.

Član 127.

Nadležni savezni organ može da se saglasi s mišljenjem ovlašćenog aktuara ili s izveštajem o obavljenoj reviziji ili da ima svoje mišljenje, o čemu obaveštava organizaciju za osiguranje.

Nadležni savezni organ donosi rešenje kojim nalaže organizaciji za osiguranje šta da uradi, a organizacija za osiguranje je dužna da to i izvrši.

3. Revizija

Član 128.

Revizija računovodstvenih iskaza organizacije za osiguranje vrši se u skladu sa saveznim zakonom kojim se uređuje revizija računovodstvenih iskaza, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Sadržaj izveštaja o obavljenoj reviziji računovodstvenih iskaza organizacija za osiguranje propisuje savezni organ nadležan za poslove finansija.

Član 129.

Organizacija za osiguranje obaveštava savezni organ nadležan za poslove finansija o izboru revizora.

Nadležni savezni organ može da stavi primedbu na izbor revizora i da zahteva da se u određenom roku izabere drugo lice za revizora.

Ako organizacija za osiguranje ne izabere drugo lice za revizora ili ako savezni organ nadležan za poslove finansija stavi primedbu i na izbor drugog lica za revizora - revizora bira savezni organ nadležan za poslove finansija.

VII. PRESTANAK ORGANIZACIJE ZA OSIGURANJE, ODNOSNO AGENCIJE

Član 130.⊕

Organizacija za osiguranje, odnosno agencija prestaje:

- 1) ako joj je oduzeta dozvola za rad;
- 2) ako joj je izrečena mera zabrane obavljanja delatnosti zbog toga što ne ispunjava uslove za obavljanje delatnosti, a u roku određenom u izrečenoj meri ne ispuni te uslove, odnosno ne promeni delatnost;
- 3) odlukom skupštine;
- 4) ako se broj akcionara, osim akcionarskog društva bez javnog upisa akcija smanji na jedan, a u roku od šest meseci se sudu koji vodi registar ne prijavi novi akcionar, odnosno ako se broj članova (osiguranika) društva za uzajamno osiguranje svede na broj manji od utvrđenog u članu 28. ovog zakona, a u roku od šest meseci se nije povećao do tog broja;
- 5) ako se pravosnažnom odlukom suda utvrdi ništavost upisa u registar;
- 6) ako ne obavlja poslove duže od dve godine neprekidno;

- 7) stečajem;
- 8) spajanjem s drugim pravnim licem ili podelom;
- 9) u drugim slučajevima, propisanim ovim zakonom i drugim saveznim zakonima.

U slučaju iz tačke 1. stav 1. ovog člana savezni organ nadležan za poslove finansija pokrenuće postupak likvidacije, odnosno stečaja.

U slučajevima iz tač. 2. do 5. stav 1. ovog člana sprovodi se, po pravilu, postupak likvidacije, a u slučajevima iz tač. 6. i 8. tog stava postupak stečaja.

Dan prestanka organizacije za osiguranje likvidacioni, odnosno stečajni upravnik objavljuje u sredstvima javnog obaveštavanja.

Član 131.

Ako organizacija za osiguranje obavlja poslove osiguranja života i ostale poslove osiguranja ili reosiguranja, a stečajno veće je donelo rešenje o otvaranju stečajnog postupka nad tom organizacijom, osiguranici života mogu sredstvima osiguranja života te organizacije da osnuju novu organizaciju za obavljanje poslova osiguranja života pod uslovima i na način utvrđenim ovim zakonom.

Ako nisu ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom za osnivanje nove organizacije iz stava 1. ovog člana, ugovori o osiguranju života sa sredstvima ustupaju se drugim organizacijama za osiguranje, ako ih one prihvate.

U slučajevima iz st. 1. i 2. ovog člana preuzete obaveze prema osiguranicima se ne menjaju. Postupak stečaja, odnosno likvidacije miruje do okončanja postupka iz st. 1. i 2. ovog člana.

Član 132.

Ako nisu ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom za osnivanje nove organizacije iz člana 131. stav 1. ovog zakona, odnosno ako ugovori o osiguranju života sa sredstvima ne budu prihvaćeni od strane drugih organizacija za osiguranje ugovorene sume osiguranja mogu se smanjiti.

Član 133.

Osiguranici života kod organizacije za osiguranje nad kojom je otvoren stečajni postupak obrazuju osnivački odbor koji preduzima pripremne radnje za osnivanje nove organizacije za obavljanje poslova osiguranja života u skladu s odredbama ovog zakona ili za ustupanje ugovora o osiguranju života sa sredstvima drugim organizacijama za osiguranje.

Za osnivanje nove organizacije za obavljanje poslova osiguranja života i za smanjenje ugovorenih suma osiguranja, odbor iz stava 1. ovog člana zatražiće mišljenje ovlašćenog aktuara i o njemu obavestiti savezni organ nadležan za poslove finansija.

Član 134.

Postupak stečaja organizacije za osiguranje pokreće se ako u roku od 60 dana neprekidno ili 60 dana sa prekidima u poslednjih 75 dana od dana nastanka nelikvidnosti, organizacija za osiguranje ne uspostavi svoju likvidnost.

Član 135.

Iz stečajne mase izmiruju se obaveze organizacije za osiguranje po sledećem redosledu:

- 1) potraživanja poverilaca po osnovu ugovora o osiguranju i reosiguranju života do visine obaveza iskazanih u sredstvima matematičke rezerve iz člana 56. ovog zakona;
- 2) potraživanja poverilaca po osnovu ugovora o osiguranju od posledica nesrećnog slučaja;
- 3) potraživanja poverilaca po osnovu ugovora o osiguranju ostalih vrsta osiguranja i po osnovu ugovora o reosiguranju;
- 4) potraživanja osnivača organizacije za osiguranje;
- 5) druga potraživanja poverilaca.

Član 136.

U slučaju likvidacije društva za uzajamno osiguranje, imovina se koristi za povraćaj uloga osnivačima i podelu između članova (osiguranika) srazmerno visini njihovog uplaćenog doprinosa u poslednje tri godine.

Član 137.

Na postupak likvidacije i stečaja organizacije za osiguranje primenjuju se odredbe saveznog zakona kojim se uređuju likvidacija i stečaj.

VIII. STATUSNE PROMENE, PROMENA OBLIKA ORGANIZOVANJA I PRENOS PORTFELJA OSIGURANJA

Član 138.

Organizacija za osiguranje može se spojiti s drugom organizacijom za osiguranje, podeliti na dve ili više organizacija za osiguranje ili promeniti oblik.

Portfelj osiguranja može se prenositi s jedne organizacije za osiguranje na drugu organizaciju za osiguranje.

Član 139.✚

Na statusne promene i promene oblika organizacije za osiguranje shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na osnivanje nove organizacije za osiguranje.

Član 140.

U slučaju prenošenja portfelja osiguranja organizacija za osiguranje koja prenosi portfelj osiguranja dužna je da pribavi saglasnost saveznog organa nadležnog za poslove finansija.

Uz zahtev za davanje saglasnosti za prenošenje portfelja osiguranja organizacija za osiguranje dužna je da dostavi obrazloženje.

Član 141.

Organizacija za osiguranje na koju se prenosi portfelj osiguranja dužna je da podnese zahtev za prihvatanje portfelja saveznom organu nadležnom za poslove finansija.

Na zahtev za prihvatanje portfelja osiguranja shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o zahtevu za izdavanje dozvole za rad.

Član 142.

Nadležni savezni organ može odbiti davanje saglasnosti na prenošenje portfelja osiguranja ako utvrdi da prenošenje nije u skladu s ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega.

Nadležni savezni organ će o zahtevima iz člana 141. ovog zakona i stava 1. ovog člana doneti jedinstveno rešenje.

IX. POVERAVANJE JAVNIH OVLAŠĆENJA UDRUŽENJU OSIGURAVAJUĆIH ORGANIZACIJA JUGOSLAVIJE

Član 143.✚

Udruženje vrši sledeća javna ovlašćenja:

- 1) propisuje i štampa obrasce i vrši kontrolu upotrebe međunarodne karte za osiguranje vlasnika motornih vozila od odgovornosti za štete nastale upotrebom motornih vozila u zemlji ili inostranstvu kao i obradu odštetnih zahteva u vezi s tim osiguranjem (zelena karta);
- 2) predstavlja organizacije za osiguranje pred državnim i drugim nadležnim organima u zemlji i međunarodnim organizacijama za osiguranje;
- 3) utvrđuje visinu doprinosa organizacija za osiguranje za obrazovanje sredstava garantnog fonda;
- 4) upravlja i koristi sredstva garantnog fonda;
- 5) prima, vrši procenu i likvidaciju odštetnih zahteva, isplatu naknade štete i ostvaruje regresne zahteve u vezi sa korišćenjem sredstava garantnog fonda;
- 6) donosi kodeks o ponašanju u poslovanju osiguranja;
- 7) prikuplja statističke i druge podatke od organizacija za osiguranje i vrši njihovu obradu po grupama i vrstama osiguranja, radi izrade tehničkih osnova, tarifa premija i obavljanja drugih aktuarskih poslova.

Nadležni savezni organ daje saglasnost na visinu doprinosa iz tačke 3. stav 1. ovog člana.

Udruženje sastavlja račun prihoda i rashoda i izveštaj o poslovanju garantnog fonda i dostavlja ih saveznom organu nadležnom za poslove finansija.

Član 144.

Nadzor nad vršenjem javnih ovlašćenja od strane Udruženja vrši savezni organ nadležan za poslove finansija.

Ako savezni organ nadležan za poslove finansija utvrdi da se javna ovlašćenja ne vrše u skladu s ovim zakonom, naložiće da se utvrđene nepravilnosti otklone u određenom roku.

Član 145.

Savezna vlada daje saglasnost na deo statuta Udruženja koji se odnosi na vršenje javnih ovlašćenja.

Udruženje podnosi Saveznoj vladi, godišnji izveštaj o vršenju javnih ovlašćenja najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Član 146.

Radi vršenja javnih ovlašćenja poverenih ovim zakonom Udruženju, statutom Udruženja određuje se koji će organi Udruženja obavljati poslove koji se odnose na međunarodnu kartu osiguranja, tehničke osnove i tarife premija, kao i na upravljanje i korišćenje sredstvima garantnog fonda.

X. KAZNENE ODREDBE

Član 147.⊕

Novčanom kaznom od 90.000 do 450.000 dinara, kazniće se za privredni prestup organizacija za osiguranje, agencija, preduzeće ili drugo pravno lice:

- 1) ako osigurava ili posreduje u osiguranju imovine, odnosno lica kod organizacija za osiguranje koje nisu ovlašćene po ovom zakonu (član 6. stav 1);
- 2) ako deo rizika koji ne može pokriti svojim sredstvima (samopridržaj) ne reosigurava kod organizacije za reosiguranje u zemlji (član 7. stav 3);
 - 2a) ako u svom poslovanju ne obezbeđuje da početni fond sigurnosti u dinarskoj protivvrednosti uvek bude u visini koja nije manja od iznosa u SAD dolarima iz stava 1. člana 14. ovog zakona u zavisnosti od vrste osiguranja za koju ima dozvolu za rad (član 14. stav 2);
 - 3) ako organizacija za poslove reosiguranja u zemlji izvrši reosiguranje rizika u inostranstvu bez dozvole za obavljanje poslova (član 17. stav 5);
 - 3a) ako od saveznog organa nadležnog za poslove finansija ne zatraži saglasnost na: promenu firme i sedišta organizacije za osiguranje (član 19a. stav 1);
 - 3b) ako od saveznog organa nadležnog za poslove finansija ne zatraži mišljenje na odluku o imenovanju direktora (član 19a. stav 4);
 - 3v) ako u svom poslovanju ne obezbedi da novčani deo osnovnog kapitala u dinarskoj protivvrednosti uvek bude u visini koja nije manja od iznosa u SAD dolarima iz člana 40. st. 2. i 3. ovog zakona u zavisnosti od oblika organizovanja (član 40. stav 4);
 - 3g) ako u svom poslovanju ne obezbedi da na posebnom računu ima iznos u dinarskoj protivvrednosti uvek u visini koja nije manja od iznosa u SAD dolarima iz člana 43. stav 1. ovog zakona za preduzeće ili drugo pravno lice (član 43. stav 2);
 - 4) ako sredstva osiguranja života ne vodi na posebnom računu ili ako ih koristi, odnosno ako su predmet prinudnog izvršenja, za pokrivanje obaveza iz drugih vrsta osiguranja, odnosno reosiguranja ili drugih obaveza (član 51);
 - 5) ako sredstva tehničke premije ili sredstva preventive koristi suprotno njihovoj nameni propisanoj članom 47. st. 4. i 5. ovog zakona (član 50. st. 3. i 4);
 - 5a) ako deponuje ili ulaže sredstva kod pravnih ili fizičkih lica sa kojima je povezana putem kapitala ili ugovora (povezana preduzeća - matično i zavisno preduzeće) bez prethodno pribavljenog mišljenja saveznog organa nadležnog za poslove finansija (član 53. stav 2);
 - 6) ako više od 50% od ukupnih sredstava matematičke rezerve plasira u nepokretnosti (član 53. stav 3);
 - 7) ako vodi sredstva na računima, odnosno plasira ih u inostranstvu kada to nije propisom odobreno (član 55. stav 3);
 - 8) ako na način uređen aktom poslovne politike, u skladu s aktuarskim osnovama ne izračuna i ne iskaže matematičku rezervu osiguranja života u poslovne knjige i ako ovlašćeni aktuar nije potvrdio da je iskazana matematička rezerva izračunata na način uređen aktom poslovne politike u skladu s aktuarskim osnovama ili ne utvrdi i ne iskaže sredstva matematičke rezerve na propisan način (član 56. st. 1. i 2);
 - 9) ako ne obrazuje garantnu rezervu i ako ne obezbedi ukupan iznos garantnih rezervi (čl. 57,

58. i 59);

10) ako u toku poslovanja ne obezbedi usklađenost visine minimalne garantne rezerve i visine premije osiguranja u samoprizržaju ili ako ne donese programe mera i ne uskladi obim premijskog prihoda, odnosno premije samoprizržaja u roku od narednih šest meseci (član 60);

11) ako ne dostavi saveznom organu nadležnom za poslove finansija program mera za usklađivanje poslovanja i ako ne preduzima dodatne mere naložene od strane tog organa (član 61);

12) ako u tekućoj poslovnoj godini ne pokrije nepokriveni gubitak, odnosno manjak iz prethodne godine i ne naknadi sredstva početnog fonda sigurnosti i o nastalom gubitku, odnosno manjku ne obavesti savezni organ nadležan za poslove finansija i ne dostavi program mera za sanaciju odnosno ne sprovodi ga i ne preduzme dodatne mere za sanaciju (član 71);

13) ako posebno ne utvrdi dobit, odnosno višak i gubitak, odnosno manjak za poslove osiguranja života, osiguranja depozita građana i zdravstvenog i penzijskog osiguranja i ako posebno ne utvrdi dobit, odnosno višak i gubitak, odnosno manjak za poslove obaveznih osiguranja i ostalih vrsta imovinskih osiguranja, a posebno za poslove reosiguranja (član 72);

14) ako ne uplaćuje doprinos za obrazovanje garantnog fonda (član 100);

15) ako ne dostavlja statističke i druge podatke po vrstama i grupama osiguranja na propisan način (član 115. stav 1);

16) ako ne postupi po rešenju saveznog organa nadležnog za poslove finansija (član 127. stav 2);

17) ako kod osnivanja nove organizacije za obavljanje poslova osiguranja života i za smanjenje ugovorenih suma osiguranja ne zatraži mišljenje ovlašćenog aktuara i o tom mišljenju ne obavesti savezni organ nadležan za poslove finansija (član 133. stav 2);

18) ako ne podnese zahtev za prenošenje portfelja osiguranja saveznom organu nadležnom za poslove finansija (član 141. stav 1).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za privredni prestup i odgovorno lice u organizaciji za osiguranje, ili agenciji, novčanom kaznom od 3.000 do 30.000 dinara.

Član 148.

Novčanom kaznom od 90.000 do 450.000 dinara kazniće se za privredni prestup preduzeće ili drugo pravno lice koje vrši prevoz putnika i robe:

1) ako kao vlasnik prevoznog sredstva ne zaključi ugovor o obaveznom osiguranju s organizacijom za osiguranje pre nego što se prevozno sredstvo stavi u saobraćaj (član 74. st. 1. i 2);

2) ako kao vlasnik prevoznog sredstva koje služi za prevoz putnika u javnom saobraćaju ne zaključi ugovor o osiguranju putnika od posledica nesrećnog slučaja (član 79. stav 1);

3) ako kao vlasnik motornog i priključnog vozila ne zaključi ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju upotrebom motornog vozila pričinu trećim licima usled smrti, povrede tela, narušavanja zdravlja i uništenja ili oštećenja stvari, osim od odgovornosti za štetu na stvarima koje je primio na prevoz (član 83);

4) ako se kao vlasnik jugoslovenskog vazduhoplova ne osigurava od odgovornosti za štete prouzrokovane upotrebom vazduhoplova (član 97. stav 1).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za privredni prestup i odgovorno lice u preduzeću ili drugom pravnom licu koje vrši prevoz putnika i robe novčanom kaznom od 3.000 do 30.000 dinara.

Član 148a.

Novčanom kaznom od 15.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj organizacija za osiguranje ako dokumenta i podatke iz člana 114. stav 1. tač. 1, 2. i 4. ovog zakona ne dostavi u roku od 15 dana od dana njihovog usvajanja, a najkasnije do 31. maja tekuće godine za prethodnu godinu, a dokumenta i podatke iz tač. 3. i 5. u roku od 15 dana od dana nastanka promene (član 114. stav 3).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u organizaciji za osiguranje novčanom kaznom od 900 do 9.000 dinara.

Član 149.

Novčanom kaznom od 6.000 do 60.000 dinara, kazniće se za prekršaj preduzetnik ili drugi pojedinac za radnje iz čl. 147. i 148. ovog zakona.

XI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 150.

Postojeće organizacije za osiguranje i reosiguranje i posebne organizacije za obavljanje drugih poslova osiguranja, dužne su da se organizuju i usklade svoje opšte akte s odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 151.

Organizacije iz člana 150. ovog zakona dužne su da, pre preregistracije, podnesu saveznom organu nadležnom za poslove finansija dokaz o ispunjenosti uslova propisanih ovim zakonom u pogledu novčanog iznosa početnog fonda sigurnosti.

Na osnovu dokumentacije koju dostavlja organizacija iz člana 150. ovog zakona, savezni organ nadležan za poslove finansija je dužan da u roku od 90 dana od dana dostavljanja potrebne dokumentacije, donese rešenje kojim će oceniti da li su ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom za osnivanje takvih organizacija.

Član 152.

Ako organizacije iz člana 150. ovog zakona ne usklade svoju organizaciju, opšte akte i novčani iznos početnog fonda sigurnosti s odredbama ovog zakona u propisanom roku, oduzeće im se dozvola za rad.

U slučaju iz stava 1. ovog člana organizacije iz člana 150. ovog zakona prestaju s radom, a nadležni sud će ih, posle sprovedenog postupka likvidacije brisati iz sudskog registra.

Član 153.

Ako je postupak osnivanja organizacije iz člana 150. ovog zakona bio u toku na dan stupanja na snagu ovog zakona, okončaće se po odredbama ovog zakona.

Član 154.

Propisi za izvršavanje ovog zakona iz člana 17. doneće se u roku od dva meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Propisi za izvršavanje ovog zakona iz čl. 10, 111, 115. i 121. doneće se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 155.

Udruženje osiguravajućih organizacija Jugoslavije je dužno da, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, uskladi odredbe statuta Udruženja koje se odnose na vršenje javnih ovlašćenja i da ga dostavi Saveznoj vladi na saglasnost.

Član 156.

Odredbe čl. 99. do 107. ovog zakona o garantnom fondu primenjivaće se po isteku roka od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

PRIMENA ODREDBA O NAKNADI ŠTETE

Član 157.✚

Do isteka roka od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona štete neosiguranim putnicima, štete prouzrokovane upotrebom vozila čiji se vlasnik nije osigurao od autoodgovornosti i štete prouzrokovane upotrebom nepoznatog vozila naknadiće se po sledećem postupku:

1) zahtev za naknadu štete, u slučaju kada je nesrećni slučaj prouzrokovalo motorno vozilo čiji vlasnik nije zaključio ugovor o osiguranju putnika saglasno odredbama ovog zakona, putnik, odnosno lice koje bi bilo korisnik osiguranja da je ugovor o osiguranju zaključen može podneti organizaciji za osiguranje koja obavlja tu vrstu osiguranja i ima sedište na teritoriji republike na kojoj se nesrećni slučaj dogodio, a ako takve organizacije nema ili je nad njom otvoren postupak stečaja - organizaciji za osiguranje koja ima poslovno mesto na teritoriji republike na kojoj se nesrećni slučaj dogodio;

2) zahtev za naknadu štete koja je prouzrokovana upotrebom motornog vozila čiji se vlasnik nije osigurao od autoodgovornosti može se podneti organizaciji za osiguranje koja obavlja poslove obaveznog osiguranja od autoodgovornosti sa sedištem na teritoriji republike na kojoj je šteta nastala, a ako takve organizacije nema ili je nad njom otvoren postupak stečaja -

organizaciji za osiguranje koja ima poslovno mesto na teritoriji republike na kojoj je šteta nastala;

3) zahtev za naknadu štete zbog smrti, povrede tela ili narušavanja zdravlja prouzrokovane upotrebom nepoznatog motornog vozila može se podneti organizaciji za osiguranje koja obavlja poslove osiguranja od autoodgovornosti čije je sedište na teritoriji republike na kojoj je šteta nastala, a ako takve organizacije nema ili je nad njom otvoren postupak stečaja - organizaciji za osiguranje koja ima poslovno mesto na teritoriji republike na kojoj je šteta nastala.

Organizacija za osiguranje kojoj je podnet zahtev za naknadu štete u slučajevima iz stava 1. ovog člana dužna je da naknadi štetu kao da je odgovarajući ugovor o obaveznom osiguranju bio zaključen.

Organizacija za osiguranje koja je isplatila naknadu štete oštećenom licu ima pravo regresa od lica koje je odgovorno za štetu za isplaćeni iznos, kamatu i troškove.

Ako organizacija za osiguranje ne može da ostvari pravo na regres iz stava 3. ovog člana ni u sudskom postupku ima pravo na naknadu iznosa štete koji nije ostvarila po osnovu regresa od odgovornog lica, od drugih organizacija za osiguranje koje obavlja istu vrstu osiguranja na teritoriji te republike.

Organizacija za osiguranje iz stava 4. ovog člana naknađuje neostvoreni iznos šteta po osnovu tog regresa od drugih organizacija za osiguranje srazmerno premiji ostvorenoj u obaveznom osiguranju putnika u javnom saobraćaju u odnosu na ukupnu premiju osiguranja u toj vrsti osiguranja na teritoriji republike, a u obaveznom osiguranju od autoodgovornosti uključujući i štete prouzrokovane upotrebom nepoznatog vozila - srazmerno premiji ostvorenoj u osiguranju od autoodgovornosti pomnoženoj brojem vozila u odnosu na ukupnu premiju ostvarenu na teritoriji republike za ta osiguranja pomnoženu brojem vozila.

Ako se pronađe vozilo čijom je upotrebom prouzrokovana šteta, organizacija za osiguranje koja je naknadila štetu, odnosno njen srazmerni deo, ima pravo na regres od organizacije za osiguranje koja je zaključila ugovor o osiguranju od autoodgovornosti tog motornog vozila.

Šteta pričinjena upotrebom nepoznatog motornog vozila na teritoriji Savezne Republike Jugoslavije naknađuje se po postupku propisanom ovim članom i licu koje nije jugoslovenski državljanin ako po pravu države čije je to lice državljanin jugoslovenski državljanin imaju pravo na naknadu štete pričinjene upotrebom nepoznatog motornog vozila, ili ako je to predviđeno ugovorom Udruženja i nacionalnog biroa osiguranja države čije je to lice državljanin ili višestranim ugovorom koji su potpisali Udruženje i nacionalni biro osiguranja država čije je državljanin i lice kome je pričinjena šteta.

Šteta prouzrokovana upotrebom motornog vozila inostrane registracije čiji se vlasnik nije osigurao od autoodgovornosti naknađuje se po postupku propisanom ovim članom za takvu štetu prouzrokovanu upotrebom motornog vozila domaće registracije.

Član 158.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe Zakon o osnovama sistema osiguranja imovine i lica ("Službeni list SFRJ", br. 17/90 i 92/90 i "Službeni list SRJ", br. 31/93), Odluka o utvrđivanju visine novčanog iznosa sredstava početnog fonda sigurnosti u momentu osnivanja deoničkog društva za osiguranje ("Službeni list SRJ", br. 14/94), Odluka o utvrđivanju visine ukupnog uloga potrebnog za osnivanje posebne organizacije za obavljanje drugih poslova osiguranja ("Službeni list SRJ", br. 14/94), Odluka o određivanju najnižih iznosa u visini osiguranih suma na koje mora biti ugovoreno osiguranje po jednom putniku u javnom prevozu za slučaj smrti, trajnog gubitka opšte radne sposobnosti, prolazne nesposobnosti za rad, na ime naknade za gubitak zarade i stvarnih nužnih troškova lečenja ("Službeni list SFRJ", br. 39/90, 56/91 i 17/92 i "Službeni list SRJ", br. 38/92, 13/93, 29/93, 42/93, 52/93, 66/93, 74/93, 79/93, 87/93, 14/94, 39/95 i 11/96), Odluka o određivanju najnižih osiguranih iznosa na koje se mora ugovoriti osiguranje autoodgovornosti za štete pričinjene trećim licima ("Službeni list SFRJ", br. 56/91 i 17/92 i "Službeni list SRJ", br. 38/92, 13/93, 29/93, 42/93, 52/93, 66/93, 74/93, 79/93, 87/93, 14/94 i 11/96),

Odluka o određivanju imovine i lica u Jugoslaviji i o uslovima pod kojima se mogu osigurati ili saosigurati kod inostranog osiguravača ("Službeni list SFRJ", br. 70/90), Odluka o određivanju najnižih iznosa na koje pojedine vrste vazduhoplova moraju biti osigurane od odgovornosti za štete koje vazduhoplov može pričiniti trećim licima ("Službeni list SFRJ", br. 36/91 i 22/92 i "Službeni list SRJ", br. 1/93, 29/93, 52/93, 66/93, 74/93, 79/93, 87/93 i 14/94) i član 59. Zakona o izmenama saveznih zakona kojima su određene novčane kazne za privredne presteupe i prekršaje ("Službeni list SRJ", br. 24/94).

Član 159.✚

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRJ".

NAPOMENA REDAKCIJE:

Zakon o izmenama i dopunama Zakona o ... ("Sl. list SRJ", br. 53/99) donosi i sledeće članove koji nisu ušli u prečišćeni tekst:

Član 27.

Organizacije za osiguranje osnovane do dana stupanja na snagu ovog zakona dužne su da početni fond sigurnosti utvrđen ovim zakonom obezbede u sledećoj dinamici:

- 1) 50% u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona;
- 2) 50% u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Organizacije iz stava 1. ovog člana dužne su da u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona usaglase svoje poslovanje, statut i druga akta sa odredbama ovog zakona.

Ako organizacije iz stava 1. ovog ne postupe po odredbama st. 1. i 2. ovog člana oduzeće im se dozvola za rad.

U slučajevima iz stava 3. ovog člana organizacije iz stava 1. ovog člana prestaju sa radom, a nadležni sud će ih, posle sprovedenog postupka likvidacije brisati iz sudskog registra.

Član 28.

Obaveze propisane članom 27. ovog zakona primenjuju se i na agencije za poslove pružanja drugih usluga u osiguranju i preduzeća i druga pravna lica koja se bave poslovima pružanja drugih usluga u osiguranju.

Član 29.

Propisi za izvršavanje ovog zakona doneće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 31.

Ako je postupak osnivanja organizacija za osiguranje i agencija za poslove pružanja drugih usluga u osiguranju bio u toku na dan stupanja na snagu ovog zakona, okončaće se po odredbama ovog zakona.

Član 32.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRJ".